

רח' שנקר 14 (בית נולטון) הרצליה פיתוח 14, Shenkar St. Hertzliya Pituach
ת.ד. 12340 הרצליה פיתוח 46733 P.O.B 12340 Hertzliya Pituach
טל': 09-9712611 Tel: 09-9712611 מקס: 09-9712610 Fax: דוא"ל: office@holin-law.co.il E-mail:

www.holin-law.co.il

15/01/2009

רשום

לכבוד
כב' השופט משה גל
מנהל בתי המשפט
רחוב כנפי נשרים 22
ירושלים 95464

א.נ.,

הנדון: תיק א' 2245/08 בשא 21613/08 יניב בוכניק נגד ישראלכרט בע"מ ואח'

בהתאם להוראות סעי' 28 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 מצורפים בזה עותקים של התובענה הייצוגית ושל הבקשה לאישור הגשתה כתובענה ייצוגית. אודה על אישור רישום הבקשה בפנקס התובענות הייצוגיות.

בכבוד רב,
גדעון הולין, עו"ד

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו
א 2245/08 (בשא 21613/08)
בוכניק יניב נ. ישראל כרטיס בע"מ -
(בתיק בוכניק יניב נ. ישראל כרטיס)
ת.פתיחה: 27/11/08 סדר דין: רגיל

בבית המשפט המחוזי

בתל-אביב-יפו

המבקש - התובע:

יניב בוכניק ת"ז 023580657
מרחוב יצחק רבין 33 קרית-אונו
ע"י ב"כ עו"ד מנחם גלברד ו/או גדעון הולין,
שכתובתם אצל עוה"ד הולין ושות'
מרחוב שנקר 14 ת"ד 12340 הרצליה 46733
טל': 09-9712611 פקס: 09-9712610

- נ ג ד -

המשיבות - הנתבעות:

1. ישראל כרטיס בע"מ ח"פ 3-070615-51
2. יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ ח"פ 6-059503-51
שתיחן מרחוב המסגר 40 ת"ד 62030
תל-אביב 61620

בקשה לאישור הגשת תובענה ייצוגית

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת להורות כדלקמן:

א. להתיר למבקש להגיש נגד המשיבות את התובענה, כפי שהוגשה על ידו בתיק העיקרי, כתובענה ייצוגית, בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "החוק" או "חוק תובענות ייצוגיות").

העתק כתב התובענה מצ"ב כחלק בלתי נפרד מבקשה זו.

ב. להגדיר את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה:

כל הציבור בישראל שהחזיק בכרטיס אשראי של "תשלובת ישראל כרטיס" (להלן: "הכרטיס" או "כרטיס האשראי") ואשר חשבונו חוייב במשך התקופה שתחילתה 7 שנים לפני יום הגשת התביעה וסיומה באפריל 2005, כאשר המשיבות הפסיקו את השימוש בשיטת ההמרה המשולשת, בגין רכישות ו/או עסקאות במט"ח, שאינן דולרים של ארצות הברית, אשר בוצעו באמצעות כרטיסי האשראי שלהם.

לחילופין, ליתן כל הגדרה אחרת לקבוצה, בהתאם לסעיף 14 לחוק תובענות ייצוגיות, על פי שיקול דעתו של בית המשפט הנכבד.

ג. לקבוע כי הסעד המגיע לכל אחד מחברי הקבוצה הוא פיצוי בגין הנזק שנגרם לו כתוצאה ממעשיהן ומחדליהן של המשיבות, כולם או מקצתם. לחילופין, להורות על סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא בית המשפט הנכבד לנכון.

ד. להורות כי התחלטה בבקשה זו תפורסם בשני עיתונים יומיים בשפה העברית, ולתת הוראות נוספות, כפי שימצא בית המשפט הנכבד לנכון, בדבר אופן הפרסום, וכן לקבוע כי המשיבות ישאו בהוצאות הפרסום.

ה. לקבוע כי חלק מסויים, כפי שיקבע בית המשפט הנכבד, מתוך הסכום שייפסק או מתוך שווי הסעד שיינתן, לאחר ניכוי ההוצאות ושכר טרחת עורכי - הדין, ישולם למבקש, אשר טרחת בהגשת התובענה ובהוכחתה.

ו. לקבוע את שכר טרחתם של פרקליטי המבקש, המייצגים אותו גם בתובענה הייצוגית, עבור הטיפול בתובענה בערכאה הראשונה.

ז. לחייב את המשיבות בהוצאות הדיון בבקשה זו, לרבות שכר טרחת עורכי-הדין.

ח. ליתן כל סעד אחר, הנדרש, על פי שיקול דעתו של בית המשפט הנכבד, לצורך ניהול התביעה כייצוגית.

ואלו נימוקי הבקשה :

פתח דבר

1. א. המשיבות הינן "תאגיד עזר" כמשמעו של ביטוי זה בחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א -1981.
- ב. המשיבות פועלות בתחום כרטיסי האשראי ונימנות על "תשלובת ישראלכרט". המשיבות מנפיקות ללקוחותיהן "כרטיסי חיוב" לביצוע עסקאות ורכישות בארץ ובחו"ל (להלן: "כרטיסים" או "כרטיסי האשראי").

- ג. על פי חוזה ההתקשרות של המשיבות עם לקוחותיהן (להלן: "החוזה"), המשיבה 2 תהיה "המנפיקה", לגבי כל שימוש בכרטיס בתו"ל, והמשיבות רשאיות להעביר ולהמחות זכויותיהן וחובותיהן כלפי הלקוח האחת לרעותת. העתק של חוזה שנחתם עם המבקש מצורף בזה כנספח א'.
2. המבקש, שהוא רואה חשבון במקצועו, הוא לקוח של המשיבות, מזה כ-20 שנה.
3. המבקש החזיק במשך כל התקופה הנ"ל במספר כרטיסים מסוג ישראכרט/ מאסטרקארד, שהונפקו עבורו על ידי המשיבות, לאחר שחתם עמן על החוזה.
4. א. עניינה של התובענה הינו בדרך החיוב של חשבונו של המבקש ושל יתר חברי הקבוצה (להלן: "הלקוחות") בקשר עם רכישות שביצעו הלקוחות בתו"ל במט"ח, שאינו דולרים של ארצות הברית (להלן: "מט"ח אחר"), באמצעות הכרטיסים.
- ב. בסעיף 7ג. לחוזה נקבע כי "אם תתבצעה בכרטיס רכישות במטבע חוץ, תהיה המנפיקה רשאית לחשבן כאילו נעשו בדולרים של ארה"ב, או במטבע העיסקה, לפי בחירת המנפיקה".
- לפיכך, כאשר התבצעה בכרטיסים רכישה במטבע חוץ, היו המשיבות רשאיות, בהתאם להוראות החוזה, לבצע המרה אחת בלבד, דהיינו המרת המט"ח האחר לשקלים, או המרה כפולה, דהיינו המרת המטבע האחר לדולרים והמרת הסכום שהתקבל מדולרים לשקלים. בניגוד לאמור, חייבו המשיבות את הלקוחות בגין רכישות במט"ח אחר בשיטת חישוב שלפיה בוצעו כביכול שלוש המרות: המרה ראשונה של המט"ח האחר לשקלים, המרה שניה של התוצאה בשקלים מהשקל לדולר של ארה"ב, והמרה שלישית של התוצאה בשקלים מהדולר של ארה"ב שוב אל השקל. (שיטת חיוב זו תכונה להלן: "שיטת ההמרה המשולשת").
- ג. לשיטת ההמרה המשולשת, שהתבצעה ע"י המשיבות באמצעות המרה של המט"ח האחר לדולרים "דרך השקל", לא היתה כל אחיזה בהוראות החוזה, כפי שקבע בית המשפט העליון בע"א 8851/02 ישראכרט ואח' בע"מ נ' יצחק שלומוביץ ואח', והיא היתה אף בגדר הפרה של הוראות החוזה. לשיטה זו לא היתה גם כל הצדקה, חוקית, מסחרית, כלכלית, צרכנית או אחרת.
- ד. לא זו בלבד, אלא שתוצאתה של שיטת ההמרה המשולשת היתה יקרה ללקוח, בצורה משמעותית, בהשוואה להמרה ישירה של המט"ח האחר למטבע הישראלי (שהיא ההמרה הראשונה כנ"ל, אשר מייתרת למעשה ואף אינה מתירה את שתי ההמרות הנותרות), וגם בהשוואה להמרה הכפולה, קרי, המרה של המט"ח האחר לדולר וממנו לשקלים ("המרה כפולה").

ה. למעשה, המשיבות ביצעו "תרגיל חשבוני" של המרה משולשת וירטואלית, שבאמצעותו הן גבו מן הלקוחות עמלה מוסווית בגין "המרות" שלא בוצעו כלל ואשר עבורן הן לא שילמו, וכל זאת תוך הפרת הוראות החוזה, שהתירו למשיבות לבצע המרה ישירה מהמט"ח האחר לשקל או, לחלופין, המרה כפולה כאמור בלבד.

6. ההמרה המשולשת היתה מיועדת לגרום וגרמה בפועל לגבייה ע"י המשיבות מן הלקוחות, והמבקש בכלל זה, של עמלה מוסווית על שירותיהן של המשיבות על ידי פעולות חשבוניות וירטואליות, בלתי לגיטימיות ומיותרות, שכל אחת מהן הוסיפה, שלא כדין, רווחים לקופתן של המשיבות.

המשיבות גבו עמלות אלה מבלי להודיע על כך למבקש וללקוחות, מבלי לכנותן בשם "עמלות", בניגוד להוראות החוזה, ללא תימוכין חוקיים, תוך הסוואה מתוחכמת של העמלה כ"מרכיבי המרה של מט"ח", ותוך יצירת רושם מוטעה כאילו מדובר ב"עלויות" שהן נושאות בהן.

7. המשיבות חייבות להשיב לחברי הקבוצה את סכומי היתר שגבו מהם שלא כדין. חובה זו נובעת מכל אחד מן המקורות המשפטיים הבאים: דיני החוזים, חוק הבנקאות, דיני הנזיקין ודיני עשיית עושר ולא במשפט, כפי שיפורט להלן בקצרה.

דיני חוזים

8. המבקש ויתר חברי הקבוצה הניחו, כמובן מאליו, שהמשיבות ינהגו בהתאם להוראות החוזה וסמכו על כך. מה גם שהמשיבות הן שקבעו את שיטת ההמרה כאמור בחוזה. חיוב המבקש וחברי הקבוצה בשיטת ההמרה המשולשת היה מנוגד לחוזה ההתקשרות והיווה הפרת החוזה והפרה ברורה של החובה לנהוג בתום לב בביצוע החוזה. חיוב המבקש וחברי הקבוצה בשיטת ההמרה המשולשת גרם, בנוסף, לעמלות מיותרות ובלתי סבירות, תוך הפרת החובה לנהוג בתום לב ובדרך מקובלת, כאמור בסעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג-1973 (להלן: "חוק החוזים").

המשיבות התחייבו והגבילו עצמן בחוזה לפעול לגבי רכישות במט"ח אחר באחת משתי שיטות המרה. משבחרו המשיבות להמיר את המט"ח האחר לשקלים (הפעולה הראשונה בהמרה המשולשת), הן פעלו לפי האופציה הראשונה, שהן עצמן הגדירו. משכך, היו המשיבות מנועות מביצוע המרות נוספות. מה גם שבצען חישוב בשיטת ההמרה המשולשת, הן שילבו את שתי שיטות החישוב גם יחד, בניגוד לכל הגיון והגינות, ובעיקר בניגוד לחוזה, שהן עצמן ניסחו.

דיני בנקאות

9. בהיותן "תאגיד עזר" על פי דיני הבנקאות, חלות על המשיבות מלוא החובות המוטלות על "תאגיד בנקאי" לפי חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א – 1981 (להלן: "חוק הבנקאות שירות ללקוח") המורה בסעיף 3 הימנו:-

"לא יעשה תאגיד בנקאי - במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת - דבר העלול להטעות לקוח בכל עניין מהותי למתן שירות ללקוח...".

ובהמשך הסעיף, נקבע מפורשות כי התשואה והתועלת שניתן להפיק מהשירות וכן המחיר הרגיל, או המקובל, שנדרש בגין השירות מהווים גם הם עניינים מהותיים. המבקש יטען כי תאגיד עזר אינו רשאי לחייב לקוחות בעמלות מוסוות ואינו רשאי לחייבם בעמלות שלא נקבעו והוסכמו מראש.

דיני נזיקין

11. המבקש יטען כי המשיבות חבות לו ולחברי הקבוצה חובת זהירות מושגית וקונקרטית. המשיבות הפרו חובות אלו וגרמו עקב כך למבקש ולחברי הקבוצה נזקים. המבקש יטען כי המשיבות עשו עוולה של הפרת חובה חקוקה, בין היתר בקשר עם חוק הבנקאות שירות ללקוח.

12. כמו כן, במעשיהן ובמחדליהן ביצעו המשיבות עוולה של תרמית, בהתאם להוראת סעיף 56 לפקודת הנזיקין. המשיבות ידעו, או היו אמורות לדעת, כי הלקוחות סומכים על כך שהמשיבות ינהגו בהתאם להוראות החוזה ולא היו ולא יכלו באופן סביר להיות מודעים להפרת החוזה ולגביית העמלות הנוספות, כאמור.

13. המבקש יטען כי המשיבות העלימו מהמבקש ומחברי הקבוצה את גביית העמלות הבלתי לגיטימיות בידיעה שמידע על שיטת ההמרה שהן נקטו יגרום לצמצום מספר הרכישות שיבצעו הלקוחות במטבע אחר ולהליכים למניעת ההפרות והעוולות האמורות.

עשיית עושר ולא במשפט

14. המבקש יטען כי בחיוב הלקוחות בעמלה כאמור, התעשרו המשיבות על חשבון הלקוחות, ועל חשבוננו בכלל זה, שלא על פי דין, ועליהן להשיב ללקוחות את הכספים שגבו מהם בשיטה האמורה.

למבקש ולכל אחד מהלקוחות, אשר חוייבו על ידי המשיבות בשיטת ההמרה המשולשת כאמור, עילת תביעה כנגד המשיבות בגין העובדות המפורטות.

הנזק לצרכנים

15. המבקש ביצע באמצעות כרטיסי האשראי רכישות במט"ח אחר, וחוייב על ידי המשיבות בסכומים כמפורט בחשבונות המצורפים לבקשה זו כנספח 3. בגין רכישות שבוצעו בשנים 2003-2004, היו סכומים אלה גבוהים ב- 82 ש"ח מסכומי

החייבים שהגיעו למשיבות כדין בהתאם להוראות החוזה, כמפורט בתחשיב המצורף לבקשה זו כנספת ג', וזאת עקב שיטת ההמרה המשולשת, הבלתי לגיטימית והפטולה בה נקטו המשיבות.

16. כתוצאה מהתנהגותן, מעשיהן ומחדליהן של המשיבות, שהתבטאו, בין היתר, בהפרת חוזה, ברשלנות, בהפרת חובת תום הלב ובהתעשרות שלא כדין, נגרמו למבקש, כמו גם ליתר חברי הקבוצה, נזקים בכך, שבפועל, שילמו המבקש ויתר חברי הקבוצה, למשיבות סכומים בגין רכישות במט"ח אחר באמצעות הכרטיסים, שהיו גבוהים מן הסכומים שהיה עליהם לשלם להן על פי הוראות החוזה ועל פי הסביר והמקובל.

17. על המשיבות לפצות את המבקש, כמו גם את יתר חברי הקבוצה, בגין נזקיהם /או בגין אותם התשלומים ביתר.

למבקש עילת תביעה אישית כנגד המשיבות

18. החוק מציב בפני תובע, המבקש להכיר בתובענתו כייצוגית, קיומה של עילת תביעה אישית לתובע נגד הנתבע. דרישה זו באה לידי ביטוי בהוראת סעיף 4(א) לחוק תובענות ייצוגיות, הקובע:

"אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית כמפורט להלן:

(1) **אדם שיש לו עילה בתביעה או בעניין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה."**

19. המבקש יטען, כי עומדת לו עילת תביעה אישית כנגד "עוסק" (המשיבים), על פי הגדרתו בחוק הגנת הצרכן, המעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל החברים בקבוצת הצרכנים המוגדרת ככלל הציבור בישראל אשר עשה שימוש, בין שרכש ובין שהצטרף כמנוי, בכרטיסי האשראי של המשיבים.

המשיבות מושתקות מלכפור בזכותן של המבקש להכרה בתובענה כתובענה ייצוגית

20. בית המשפט המחוזי בתל-אביב (כב' השופטת דרורה פלפל) בתיק בשי"א 19980/01 **יצחק שלומוביץ ואח' נ' ישראלכרט בע"מ ואח' אישר** ביום 4.9.02 בקשה להגשת תובענה ייצוגית נגד המשיבות, שהוגשה על יסוד אותה תשתית עובדתית ומשפטית כבתיק הנדון. העתק ההחלטה מצורף לבקשה זו כנספת ד'.

בית המשפט העליון בתיק רע"א 8851/02 קבל בפסק דין מיום 29.11.04 את ערעור המשיבות על אישור התביעה כייצוגית, אבל חזר על ממצאיו ומסקנותיו של בית המשפט המחוזי, לרבות על המסקנה ששיטת ההמרה המשולשת שנקטו המשיבות היתה בגדר הפרת החוזה, "שאינו מתיר המרה משולשת".

העתק פסק הדין מצורף בזה כנספח ה'.

לפיכך, חל לגבי בקשה זו השתק פלוגתא, עקב מעשה בית דין, והמשיבות מושתקות מלכפור בהיות התובענה ראויה להידון כתובענה ייצוגית.

21. למרות האמור, המשיבות, שידעו כמובן על חוסר הלגיטימיות של שיטת ההמרה המשולשת, שבה הן נקטו ועל הנזק שהן גרמו ללקוחות, לא פנו אל הלקוחות במשך כל התקופה שמאז ההחלטות הנ"ל ולא הציעו לפצות את הלקוחות על נזקייהן. לא זו בלבד, אלא שגם לדרישה שבמכתב ההתראה, ששלחו להן באי-כוח המבקש ביום 16.10.2008 ושהעתקו מצורף בזה כנספח ו', לא נענו המשיבות.

דרישות הסף לתביעה ייצוגית על פי חוק תובענות ייצוגיות

22. סעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות מונה ארבעה תנאים מצטברים, הנוגעים להתאמתה של התביעה המסוימת להתברר בדרך של תובענה ייצוגית. רק בהתקיים תנאים אלה, רשאי בית המשפט לאשר תובענה כייצוגית:

"(1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;

(2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין;

(3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה;

(4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב."

23. בית המשפט העליון התייחס בפסיקתו לרמת ההוכחה הנדרשת, בשלב ההכרה בתובענה ייצוגית, הן בנוגע לעילת התביעה והן בנוגע לתנאי הסף שפורטו לעיל, וקבע כי מצד אחד, אין לפטור את התובע המייצג מחובת שכנוע סבירה, אך, מצד שני, אין להטיל עליו נטל כבד מדי.

ע"א 1509/04 בני דנוש ואח' נ' Chrysler Corp. ואח' (מיום 22.11.07).

ע"א 2976/95 מגן וקשת נגד טמפו, פ"ד נא (2) 312, 329-330.

לעניין זה, ראה גם האמור בספרה של עו"ד כהנא - קסטנר איריס, תובענות ייצוגיות צרכניות בדין הישראלי, תוספת ראשונה, אוגוסט 2003, עמ' 93-89.

וכאן ראו נא מאמרו של אלון קלמנט, קווים מנחים לפרשנות חוק התובענות הייצוגיות, התשס"ו-2006, הפרקליט מט(1) 131 (2006).

24. להלן יבחנו דרישות הסף האמורות בסעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות ביחס לענייננו:

תנאי 1

"התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה"

25. במקרה שלפנינו, קיימות שאלות מהותיות של עובדה ומשפט, המשותפות לכל אחד מחברי הקבוצה. הדיון בשאלות משותפות אלה הוא חלק מהותי ועיקרי בתובענה דנן, ויש אפשרות סבירה שהן תוכרענה בתובענה לטובת הקבוצה, שכן המשיבות גרמו לחיוב חשבונותיהם של כל הלקוחות חברי הקבוצה בשיטת המרה המנוגדת להוראות תווה ההתקשרות, כפי שהדבר נקבע ע"י בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בתיק בש"א 19980/01 יצחק שלומוביץ ואח' נ' ישראלכרט בע"מ ואח'.

26. בע"א 4556/94 טצת נ' זילברשץ פ"ד מט (5) 774, 788 (להלן: "פס"ד טצת") קבע נשיא בית המשפט העליון, בתוארו דאז, כבוד השופט אהרון ברק, כדלקמן:

"הדרישה השניה הינה כי התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לקבוצה. לעניין דרישה זו, אין כל צורך שכל השאלות המתעוררות ביחס לקבוצה תהיינה משותפות. די בכך שהיסוד המשותף מהווה מרכיב מהותי בהתדיינות. אם יש לאחד מהקבוצה עניין שהוא מיוחד לו - כגון נזק מיוחד - ניתן לבררו בשלב האינדיווידואלי, אשר יבוא לאחר סיום השלב הקבוצתי, ולאחר שנקבעה בו שאלת האחריות של הנתבעים."

27. המבקש יטען כי השאלות העובדתיות והמשפטיות שיובאו להכרעת בית המשפט הנכבד הן בעיקרן פשוטות לבירור.

28. המבקש יוסיף ויטען, כי נסיבות העניין נוגעות כולן באופן אחד לציבור המשתמשים בכרטיסי האשראי, הם חברי הקבוצה.

29. כפי שפורט לעיל, אף הסעד הנתבע לגבי כל אחד ואחד מחברי הקבוצה, הוא זהה.

30. לפיכך, יטען המבקש, כי סיכויי הצלחת התביעה גבוהים מאוד, לאור כל המפורט בכתב התביעה ובבקשה זו, וכל שנוותר הוא לקבל ממאגרי המידע של המשיבות את הנתונים הרלבנטיים לגבי מספר המשמשים בכרטיסי האשראי ונתוני השימוש בהם במט"ח אחר.

31. המבקש יטען, כי השאלה העיקרית המשותפת לקבוצה היא:

האם היו המשיבות רשאיות לחייב את חשבונותיהם של המבקש וחברי הקבוצה בגין רכישות במט"ח אחר בשיטת המרה משולשת, כפי שנקטו, או שמא היתה שיטה זו שלא כדין, מנוגדת להוראות החוזה, בלתי סבירה ובלתי מקובלת וגרמה נזקים לקבוצה?

תנאי 2

"תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין."

32. המבקש יטען, כי התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת ביותר להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.

33. גודלה של הקבוצה מצדיק הגשת התביעה כתובענה ייצוגית, לאור העובדה כי המדובר במאות אלפי בעלי כרטיסי אשראי של הנתבעות שעשו שימוש בכרטיסי האשראי לביצוע רכישות במט"ח אחר ואשר סבלו כתוצאה משיטת ההמרה שנקטו המשיבות נזקים המוערכים ב- 16,000,000 ₪, בהתאם לתחשיב המצורף כנספח ז' לבקשה זו.

34. בהקשר זה, ראוי לציין את דבריו של כב' הנשיא, בתוארו דאז, השופט אהרון ברק, בפס"ד טצת, בעמ' 784, כדלקמן:

"ביסוד התובענה הייצוגית, עומדים שני שיקולים מרכזיים: האחד הגנה על אינטרס הפרט באמצעות מתן תרופה ליחיד שנפגע. אותו יחיד, ברוב המקרים, אינו טורח להגיש תביעה... השיקול השני, עניינו אינטרס הציבור. ביסוד אינטרס זה מונח הצורך לאכוף את הוראות החוק שבגדריו מצויה התובענה הייצוגית. לתובענה הייצוגית יש ערך מרתיע. מפירי החוק יודעים כי לניזוקים יכולת פעולה כנגדם."

35. בהתחשב בעובדה כי המשיבות הן תאגידי בנקאיים גדולים ובעלי עוצמה, יהיה זה בלתי סביר לצפות שכל אחד מחברי הקבוצה יגיש וינהל תביעה נפרדת כנגד המשיבות בענייניו שלו.

36. המבקש יטען, כי אם כל אחד מיחיד הקבוצה יגיש תביעה נפרדת נגד המשיבים, ייווצר עומס אדיר על בית המשפט הנכבד, בעוד שבירור התובענה כייצוגית הינו הליך אחד חסכוני ויעיל.

37. המבקש יטען, כי ניהול התובענה על זרך של תובענה ייצוגית, הינה הדרך המתאימה והנכונה ביותר לטיפול בעניין. ניהול תביעה אחת בדיון אחד, יעל את ההליכים וישרת את אינטרס הוודאות והיציבות, בכך שלא יהיה צורך לנהל תביעות רבות באותו עניין בדיוק. יהיה בכך משום חסכון זמן שיפטי יקר וחסכון בהוצאות חברי הקבוצה, אשר יתמודדו מול המשיבות פעם אחת בלבד.

38. גודלה של הקבוצה, פיזור הגיאוגרפי, אנונימיות חברה, והסעד המבוקש מצדיקים בהחלט ניהול התובענה כתובענה ייצוגית.

39. ניהול תביעות נפרדות בגין הפגיעה בזכויותיהם של המבקש ושל יתר חברי הקבוצה, יהיה כרוך בעלויות ובהוצאות, שיעלו עשרות מונים על הסכום הנתבע. קיים ספק רב אם בנסיבות אלה חברי הקבוצה יעמדו על זכויותיהם, אם בשל חוסר כדאיות כלכלית, אם בשל היעדר אינפורמציה מתאימה ואם בשל היעדר מוטיבציה לפתוח בהליך משפטי ארוך ומייגע מול המשיבות שהן, כאמור, תאגידי בנקאיים גדולים וחזקים. ברור, אם כן, כי תובענה ייצוגית, בנסיבות העניין, תגשים את מטרתה – להעניק תרופה לציבור של צרכנים, כאשר קיים קושי לכל פרט בודד לממש את זכויותיו.

תנאי 3

"קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינהל בדרך הולמת".

40. המבקש יטען, כי הוא מייצג בדרך הולמת את עניינם של כל הנמנים עם הקבוצה, בין היתר, מהטעמים כדלקמן:

a. המבקש נפגע מהתנהגות המשיבות באותו אופן בדיוק בו נפגעו חברי הקבוצה, ומשכך הוא מייצג נאמנה את אינטרס יתר חברי הקבוצה.

b. למבקש ולבאי-כוחו הכישורים הנדרשים לפעול במקצועיות, ברצינות ובחריצות הראויה ולנהל את התובענה, עבור כל חברי הקבוצה, בייעילות ובהגינות.

41. עוד יצוין כי פרט לאינטרס האישי והלגיטימי של המבקש, מוגשת תובענה זו גם כחלק משליחות ציבורית ועל מנת שלא תחזור על עצמה התופעה של ניצול כוחן של

המשיבות, כפי שבאה לידי ביטוי בהתעשרות שלא כדין על ידי הפרת חוזה ביוזעין שלא לטובת הלקוח.

42. קיים אינטרס ציבורי מובהק למניעת הטעויות ומצגי שווא כלפי ציבור הצרכנים, במיוחד כאשר מדובר במנפיקות כרטיסי אשראי מהגדולות בישראל, אשר להן השפעה רבה על מגזר רחב של לקוחות וצרכנים.

43. ניהול תובענה ייצוגית כנגד המשיבות יכול שיסתיים בתשלום פיצויים גדולים על ידן ובכך ירתיע חברות וגופים גדולים נוספים בשוק ובענף, הפועלים בשיטות דומות, מהפרת חוזה ההתקשרות שבינם לבין ציבור הצרכנים ומניצול כוחם לרעה וגרימת נזקים ללקוחותיהם.

תנאי 4

"קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינהל בתום לב"

44. המבקש מנהל הליך זה בתום לב, במטרה לאפשר לכל הצרכנים, חברי הקבוצה, להשיב את נזקיהם הנובעים מהתנהלותן והתנהגותן הפסולה של המשיבות, אשר ניצלו לרעה את מעמדן וכוחן בשוק כרטיסי האשראי, תוך התעשרות שלא כדין ובחוסר תום לב על גבם של צרכניהן.

45. המבקש יטען, כי הוא מגיש את התביעה בתום לב הנדרש מתובע ייצוגי ומתוך אמונה בה ובהצלחתה לטובת כלל חברי הקבוצה, הואיל והמבקש מעוניין לחייב את המשיבות לפצות את חברי הקבוצה בשווי הנזק שגרמו להם.

46. המבקש יטען כי אין לתביעתו כל מטרה זולת המטרות המנויות לעיל, אין הוא פועל עבור צד ג' כלשהו, למעט ציבור הלקוחות, ואין לו כל יריבות אחרת עם המשיבות.

שכר טרחת עו"ד

47. בהתאם למקובל, שכר טרחת עורכי הדין בתובענה ייצוגית נקבע כשיעור מסוים מסכום הזכייה (בכפוף לזכייה כאמור). שיטה זו לקביעת שכר הטרחה משקפת את הגישה, לפיה חברי הקבוצה, הנהנים מעמלם של התובע המייצג ובאי כוחו, משתתפים בשכר טרחת עורך הדין, בהתאם לגובה הסכומים בהם זכו, ומנגד- עורכי הדין נוטלים על עצמם את הסיכון של אי זכייה בתיק.

48. שיעור שכר טרחת עורך הדין, ראוי שישקף את הסיכון שנוטל עליו עורך הדין, כאשר הוא משקיע את זמנו ומשאביו בהכנת התובענה הייצוגית לפרטיה, ברמת

שקידה התואמת את האחריות המוטלת על כתפיו בייצוג קבוצת תובעים גדולה, וזאת בידיעה כי עשוי הוא לא לקבל כל שכר לעמלו, אם לא יזכה בתביעה.

49. לאור האמור לעיל, ולאור היקפה של הקבוצה וחוסר היכולת המעשית של יחידי הקבוצה לאכוף את זכותם שלא בדרך של תובענה ייצוגית, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע את שכר טרחת באי כוח המבקש כאחוז מסויים משווי ההסדר שיפסק לטובת הקבוצה או מכל סכום שיפסק לטובת הקבוצה שייצוגה מבוקש כאמור, בצירוף מע"מ כדין.

סיכום

50. תביעת המבקש עומדת בכל התנאים לבירורה כתובענה ייצוגית, מכוח חוק תובענות ייצוגיות.
51. למבקש קמה עילת תביעה אישית כנגד המשיבות וסיכויי הצלחת התובענה טובים מאוד ואף למעלה מכך.
52. המבקש מייצג נאמנה ובתום לב את כל חברי הקבוצה, שהשתמשו בכרטיס האשראי של המשיבות בתקופה שמיום 1 בדצמבר 2001 ועד ליום 31 במרס 2005, ובסך הכל 40 חודשים.
53. בנסיבות העניין, תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת.
54. היותה של תובענה ייצוגית הדרך ראויה להכרעה במחלוקת נשוא בקשה זו כבר הוכרעה על ידי בית המשפט, ולפיכך מושתקות המשיבות מלכפור בהחלטה או להסיג עליה.
55. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית ולהורות כמבוקש ברישא לבקשה זו, כדלקמן:
- א. להתיר למבקש להגיש את התובענה נגד המשיבות, כפי שהוגשה על ידו בתיק העיקרי, כתובענה ייצוגית, בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות.
- ב. להגדיר את הקבוצה, אשר בשמה תנוהל התביעה, בין באופן האמור לעיל ובין בכל אופן אחר, שייראה לבית המשפט הנכבד לנוכח.
- ג. להורות למשיבות לגלות כל מסמך המעיד על מספר המשתמשים וסכומי הרכישות בכרטיסי האשראי לעסקות מט"ח אחר ועל השיטה שבאמצעותה חייבו המשיבות את חשבונותיהם של חברי הקבוצה בגין רכישות במט"ח אחר.
- ד. להורות על אופן פרסום ההחלטה ונוסחה, לרבות חיוב המשיבות בהוצאות הפרסום.

- ה. לפסוק תשלום גמול מיוחד למבקש.
- ו. לחייב את המשיבות בתשלום הוצאות הבקשה, בצירוף שכ"ט בתוספת מע"מ.
56. תצהיר המבקש מצורף לבקשה זו כחלק בלתי נפרד ממנה בתמיכה לבקשה ולאימות העובדות המפורטות בה.
57. מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה זו.

גדעון הולין, עו"ד
ר.ס.

מנחם אלברד, עו"ד

ב"כ המבקשים

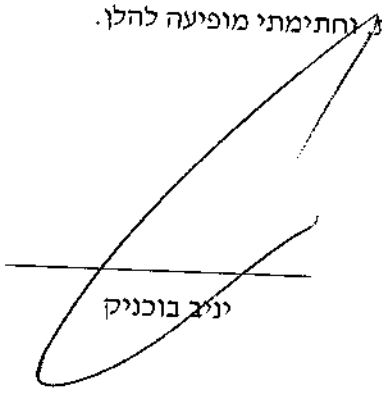
תצהיר

אני הח"מ יניב בוכניק ת"ז 023580657, לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר אמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזאת בכתב כדלקמן:

1. אני המבקש בבקשה לאישור הגשת תביעה ייצוגית נגד החברות ישראלכרט בע"מ ויורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ (להלן: "המשיבות") ואני עושה תצהיר זה בתמיכה לטענות שבבקשה.
2. אני רואה חשבון במקצועי.
3. המשיבות פועלות בתחום כרטיסי האשראי ונימנות על "תשלובת ישראלכרט". המשיבות מנפיקות ללקוחותיהן "כרטיסי חיוב" לביצוע עסקאות ורכישות בישראל ובחו"ל.
4. מזה כ- 20 שנה, אני לקוח של המשיבות, ובמשך כל התקופה הזאת החזקתי במספר כרטיסי אשראי מסוג ישראלכרט/מאסטרקארד, שהונפקו לי על ידי המשיבות.
5. היחסים החוזיים ביני לבין המשיבות נקבעו בחוזים, שנחתמו מפעם לפעם ואשר כונו "בקשה לקבלת כרטיס חיוב". (להלן: "החווה"). דוגמא לחווה כזה, שחתמתי בשנת 2004, מצורפת בזה כנספח א' לתצהירי.
6. בסעיף 7ג. לחווה נקבע כי "אם תתבצענה בכרטיס רכישות במטבע חוץ, תהיה המנפיקה רשאית לחשבן כאילו נעשו בדולרים של ארה"ב, או במטבע העיסקה, לפי בחירת המנפיקה". פירושה של הוראה זו בחווה הוא, למיטב הבנתי, כי המשיבות היו רשאיות לחייב את חשבוני בגין רכישות במטבע חוץ באחת משתי דרכים בלבד: או על ידי ביצוע המרה אחת, דהיינו ממטבע העיסקה לשקלים, או על ידי ביצוע שתי המרות, דהיינו ממטבע העיסקה לדולרים של ארצות הברית ומדולרים לשקלים.
7. במשך השנים 2001-2005, בצעתי רכישות בחו"ל באמצעות כרטיסי האשראי שהנפיקו לי המשיבות, כמפורט בנספח ב' לתצהירי.
8. התברר לי כי, בניגוד להוראות החווה, המשיבות חייבו את חשבוני בגין עסקות במטבע חוץ, שבצעתי באמצעות כרטיס האשראי, על ידי ביצוע המרות משולשות, דהיינו ממטבע העיסקה לשקלים, מהשקלים לדולרים של ארצות הברית ומהדולרים שוב לשקלים (להלן: "שיטת ההמרה המשולשת").
9. שיטת ההמרה המשולשת אינה מתיישבת, למיטב ידיעתי והבנתי, עם הוראות החווה, שנוסח על ידי המשיבות. בנוסף לכך, שיטה זו היתה בלתי סבירה, ולא היתה לה כל הצדקה חוקית, מסחרית, כלכלית, צרכנית או אחרת.

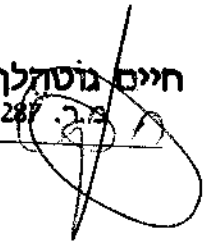
10. יתר על כן, משבחרו המשיבות להמיר את מטבע העיסקה לשקלים, כשלב ראשון בשיטת ההמרה המשולשת, כפי שעשו, שוב לא היו רשאיות, בהתאם להוראות החוזה, לבצע המרות נוספות כלשהן. שיטת ההמרה המשולשת שנקטו המשיבות היתה כרוכה איפוא, למיטב הבנתי, בביצוע שתי המרות מיותרות ובחיובי בהוצאות מיותרות, וזאת בניגוד מפורש להוראות החוזה.
11. שיטת ההמרה המשולשת גרמה לחיוב חשבוני בסכומים שעלו על הסכומים שהגיעו ממני למשיבות, בהתאם להוראות החוזה. לפיכך, שילמתי למשיבות בגין רכישות שבצעתי בכרטיסי האשראי בחו"ל יותר משהייתי משלם אילו היה החישוב נעשה באמצעות המרה ישירה לשקלים וגם אילו החישוב היה נעשה בהמרה כפולה, כאמור בחוזה.
12. פירוט סכומי היתר שבהם חוייבתי ושאותם שילמתי, בגין רכישות במט"ח שביצעתי באמצעות כרטיסי האשראי בשנים 2003-2004, בסכום כולל של 82 ש"ח, מצורף בזה כנספח ג' לתצהירי.
13. בית המשפט המחוזי בתל-אביב בתיק בש"א 19980/01 (ת.א. 2355/01) **יצחק שלומוביץ ואח' נ' ישראלכרט בע"מ ואח'** קבע בהחלטת מיום 4.9.2002 כי שיטת ההמרה המשולשת היתה בגדר הפרת החוזה וגרמה לחיוב חשבוניתיהם של לקוחות המשיבות בסכומים שעלו על המותר.
- גם בית המשפט העליון, בערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתיק רע"א 8851/02 **ישראלכרט ואח' נ' יצחק שלומוביץ ואח'**, קבע בפסק דינו מיום 29.11.2004 כי שיטת ההמרה המשולשת, שנקטו המשיבות, היתה בגדר הפרת החוזה, "שאינו מתיר המרה משולשת".
- העתקים מהחלטות בית המשפט המחוזי ובית המשפט העליון מצורפים כנספחים ד' ו-ה' לתצהירי.
14. בעקבות ההחלטות השיפוטיות דלעיל, ביטלו המשיבות באפריל 2005 את שיטת ההמרה המשולשת.
15. למרות האמור, לא פנו המשיבות אלי, ולמיטב ידיעתי, הן לא פנו גם אל לקוחותיהן האחרים, בהצעה להשיב את סכומי היתר שניגבו שלא כדין.
16. ביום 16.10.2008 שלחו באי-כוחי למשיבות מכתב התראה, בו נדרשו המשיבות, בין היתר, להחזיר לי וליתר חברי הקבוצה את הכספים שהן גבו מאתנו שלא כדין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום גביית כל סכום כאמור ועד להשבתו.
- העתק המכתב מצורף כנספח ו' לתצהירי.
17. על המכתב נספח ו' לא הגיעה כל תגובה מהמשיבות, בין בעל-פה ובין בכתב.
18. למיטב ידיעתי והבנתי, התמלאו כל הדרישות שבחוק תובענות ייצוגיות ובפסיקה להכרה בתביעתי נגד המשיבות כתביעה ייצוגית.

19. אני מצהיר כי שמי יניב בוכניק, תוכן תצהירי אמת, נחתמתי מופיעה להלן.

יניב בוכניק

אישור חיים גוטקלף, ע"ד
מ.ר. 39287

אני הח"מ מס' רשיון מאשר בזאת כי ביום 23/11/2008
הופיע בפני מר יניב בוכניק ת"ז 023580657 ולאחר שהזהרתיו כי עליו להצהיר אמת וכי יהיה צפוי
לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר נכונות תצהירו וחתם עליו בפני.

חיים גוטקלף, ע"ד
מ.ר. 39287

עו"ד,

הקשה לקבלת כרטיס חיוב

כרטיס בע"מ, המסגר 40. ת.ד. 62030 תל אביב 61620 טל. 03-6364636
ISRACARD LTD, 40 HAMASGER ST. P O B 62030 TEL-AVIV 61620 ISRAEL TEL.972-3-6364636

06/06/04 09:50

מספר עסקה:

מסטרקרד פלטינה
במטבע

לכרטיס מסוג:

שם חשבון: בוכניק יניב

מספר חשבון לחיוב בשקלים: 440159

מספר חשבון לחיוב במט"ח:

פרטי מחזיק הכרטיס

מספר זיהוי: 23580657

שם: יניב

Title: CPA

כתובת: המעגל 18 רימון

Name: BUCHNIK

YANIV

קדית אוננו 55402 טלפון: 03 - 6350999

מאפייני הכרטיס

קוד שיוך: 01040 שפה: 0

קוד שימוש במכשירים אוטומטיים: 2

תקופת הכרטיס (בחודשים): 36

מזומן מוגדל פרטים לחידוש חו"ל: לחדש

מדד אישורים: 30000

הקצאת מט"ח לשימוש בחו"ל: 5,000.00

תאריך תחילת חברות:

ידוע לי כי סכום הקצאת המט"ח הינו אישי ומתייחס לכל הכרטיסים שהונפקו בסניף זה

נתוני ישראל קרדיט וקרדיט בתשלומים לכרטיס בניספח למסמך זה

התנאים לשימוש במכשירים אוטומטיים המפורטים לעניין זה בחוברת תנאים כלליים לפתיחת חשבון ידועים לי ומוסכמים עלי.

כתובת למשלוח דואר

ריכוז חיובים חודשיים שלי ושל שותפי לחשבון בעלי כתובת זהה לדואר ישלחו במעטפה אחת

כתובת: המעגל 18 רימון קדית אוננו 55402

מלצת הבנק ואישורו לחברה המנפיקה

1. הליכון הוא הבעלים היחיד בחשבון ואו רשאי לחייבו בחתימתו לבד. אם המלצתם מתייחסת לכרטיס על שמו של מורשה, המורשה רשאי לחייב החשבון.

2. אנו נמסור לכם מעת לעת המידע שתבקשו בקשר להסדר, אודות הלקוח וחשבוניתו שימצאו בידנו, כמו"כ רשמנו לפנינו ההרשאה שנ תנה לחיוב/זיכוי החשבון ונסעל לפיה.

הנימוק להמלצה לכרטיס נוסף:

צרכי הלקוח לניהול מעקב חשבונות לפי כרטיס רצין הלקוח להפריד בין שימוש פרטי לשימוש עסקי

תאריך: 06/06/04

הסניף המבצע: 657

שם בעל הסמכות:

חתימת בעל הסמכות

אישור מבקש הכרטיס

אני מאשר את הפרטים האמורים בטופס זה ובנספחיו ומסכים לכל התנאים האמורים בו, קיבלתי עותק מטופס זה ועלון דברי הסבר, אני מסכים בזה כי המנפיקה תעשה שימוש במידע שמסרתי לעיל לצורך תפעול הכרטיס, בין על ידה לבין על ידי מי מטעמה, ולצורך דיוור ישיר של הצעות שונות, אלא אם אודיע אחרת

תאריך: חתימת מבקש הכרטיס

התחייבות המורשה אשר הכרטיס נושא את שמו

התחייבות (לכרטיס המונפק לבקשת לקוח שהוא תאגיד, או מונפק לשולחן של לקוח לצורך חיוב חשבון של הלקוח): אני הח"מ אשר הכרטיס נושא את שמו ופרטי הרשומים לעיל, מתחייב לנהוג בכרטיס כמפורט בתנאים אלה ולפרוע את הסכומים שיחוייב בהם הלקוח אשר אני מורשה מטעמו, בהתאם לתנאים בגין הכרטיס שניתן לשימושי.

תאריך: חתימת המורשה

סמן X בתיבה המתאימה

לשומר מסמכים כאמור ואינו פוגע בהוראות סעיף 5 של חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו - 1986.

5. הלקוח ישתמש בכרטיס רק לשם קבלת המוצרים ולא לקבלת כספים בצורה כלשהי מהספקים. למרות האמור לעיל, יהיה הלקוח רשאי לקבל כספים באמצעות הכרטיס בבנקים בחו"ל הקשורים להסדר לענין זה, וזאת בתנאי כי הכרטיס הונפק לשימוש בחו"ל ובכפוף להוראות כל דין בכלל, ולהוראות הנוגעות לפיקוח על מטבע פרט. הלקוח מאשר בזאת כי ידוע לו ששיטת כספים בחו"ל באמצעות הכרטיס מוגבלת על פי הוראות הפיקוח על מטבע, ואינה בהכרח זהה לסכומים בהם רשאי הלקוח להשתמש בכרטיס בחו"ל.

6. א. עם רכישת המוצרים מהספק, יציג הלקוח את הכרטיס, יבדוק וימלא את כל הפרטים המופיעים בשובר המכירה שיוצג לו ע"י הספק (להלן - "השובר") ויאשר בחתימתו את נכונות פרטי השובר. חתימת הלקוח על השובר תהווה ראיה לכאורה בדבר פרטי השובר, לרבות הסכום הנקוב בו. לצורך תנאים אלה המונח "השובר" כולל גם מסמך כלשהו או כל אמצעי אלקטרוני או אחר לרישום נתונים שיומאז למנפיקה ע"י הספק ושעליו הוטבעו ולא נרשמו או הוקלטו פרטים של הלקוח או הכרטיס.

ב. המנפיקה רשאית לחייב את החשבון גם בגין שוברים אשר פרטי הכרטיס הוטבעו בהם

באמצעות הכרטיס או נרשמו עליהם, גם אם אינם נושאים את חתימת הלקוח או אף בגין שוברים ללא חתימה ו/או ללא הטבעה או במקרים ובאופן שהמנפיקה תביא לידעת הלקוח או שיעשה בהם שימוש, וכן במקרים שבהם יוברר כי הלקוח התכונן להשתמש בכרטיס או שתמורת רכישה של המוצרים תשלום באמצעות המנפיקה. אין באמור לעיל כדי לגרוע מזכויות הלקוח לפי סעיף 9 לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו - 1986.

ג. אם יוסכם בין הלקוח והספק על החזר כספי כלשהו ללקוח, יהיה הספק רשאי לעשות כן בדרך של זיכוי החשבון באמצעות המנפיקה (גם אם טרם חיוב) והלקוח מתחייב לחתום על שובר זיכוי לפי דרישת הספק (שובר כזה ייחשב אף הוא במסגרת הגדרת השובר).

7. א. החשבון יחוייב במועדים שיהיו נהוגים לחיוב חשבונות הלקוחות אצל המנפיקה מעת לעת. למנפיקה שמורה הזכות לשנות מועדי חיוב, לקבוע מועדים אחרים ונוספים מאלו הנהוגים בעת כלשהי ולקבוע שיטת חיוב שונה, עליהם או עליה תודיע המנפיקה 30 יום מראש.

ב. המנפיקה זכאית לחייב את החשבון בהוצאות שונות שתיגרמנה לה, בקשר לשימוש בכרטיס, בגין מתן אישורים לביצוע עסקת משיכת כספים, עמלות, פרשי שער, הוצאות תקשורת ותשלומים אחרים הנוגעים לענין.

ג. אם תבוצענה בכרטיס רכישות במטבע חוץ, תהיה המנפיקה רשאית לחשבן כאילו נעשו בחו"ל של ארה"ב, או במטבע העיסקה, לפי בחירת המנפיקה. המנפיקה תבצע המרות מטבע כאמור לעיל, וכן לצורך חיוב החשבון, בהתאם לשערי המטבע שיהיו נהוגים בעת ביצוע כל המרה, בין אם מדובר בהמרת מטבע חוץ כלשהו לחו"ל, כאמור לעיל, ובין אם למטבע ישראלי. לצורך חיוב החשבון שער ההמרה למטבע ישראלי יהיה שער רכישת מטבע חוץ (העברות והמחאות) שיהיה נהוג בבנק הפועלים בע"מ ביום בו תבצע המנפיקה את החישוב, אך לא בהכרח ביום החיוב, וזאת בצרוף עמלות וכל תשלומי החובה שיחולו בקשר לרכישת מטבע חוץ ו/או העברתו לחו"ל או לשימוש בכרטיס.

8. המנפיקה תהיה רשאית לחייב, במועד חיוב כלשהו, ובהתאם לתנאי השוברים, את סכום כל השוברים הנוגעים לכרטיס אשר יגיעו למנפיקה מאת הספקים עד למועד החיוב ואשר טרם חיוב בחשבון וזאת בלי להתחשב בתאריכים הרשומים על השוברים אלא אם הוסכם אחרת בין המנפיקה והספק. המנפיקה תמסור ללקוח, מעת לעת ובכפוף להוראות הדין, דף ריכוז חיובים ובו פירוט החיובים שבוצעו בקשר לשימוש בכרטיס. מסירת הודעות אלה תיעשה בבנק או במכשיר אוטומטי של הבנק סמוך לאחר מועד החיוב, או במשלוח בדואר לפי בחירת המנפיקה. המנפיקה תהיה זכאית לחייב את החשבון בגין הוצאותיה הכחוכות בהודעות הנ"ל.

9. א. סכום כל רכישת המוצרים באמצעות הכרטיס אצל ספק אחד במעמד רכישה אחד לא יעלה על סכום שייקבע מעת לעת על ידי המנפיקה לגבי הספק, והמנפיקה תהיה רשאית, לפי שיקול דעתה הבלעדי, לא לאשר לספק לכבד את הכרטיס, בעסקאות ששוויון מעל הסכום הנ"ל, או בנוסיונות שבהן היא רשאית על פי

1. א. המבקש הח"מ (להלן "הלקוח") מבקש להצטרף להסדר כרטיסי אשראי (להלן "ההסדר") של ישראל כרטיס בע"מ (להלן "המנפיקה") ולקבל כרטיס אשראי כאמור בטופס זה (להלן "הכרטיס") והינו בעל חשבון (להלן "החשבון") בבנק הנקוב בבקשה זו (להלן "הבנק"), הכל כמצוין בטופס זה.

ב. למרות האמור לעיל תהיה המנפיקה, לצורך תנאים אלה, יורפי (יורקורד) ישראל בע"מ

(1) לגבי כל שימוש בכרטיס בחו"ל.

(2) לגבי כל שימוש בכרטיס בישראל, אם הכרטיס אינו נושא את שמה או את סמליה של ישראל כרטיס בע"מ.

(3) בלי לגרוע מזכויותיהן של כל אחת מהחברות הנ"ל על פי כל דין, תהיינה אלה רשאיות להעביר ולהמחות את זכויותיהן וחובותיהן כלפי הלקוח, האחת לרעותה.

2. א. הכרטיס נושא את שם הלקוח, ניתן לשימוש באופן אישי בלבד ואינו ניתן להעברה. הלקוח מתחייב לחתום על הכרטיס מיד עם קבלתו ולא להעבירו או למסור לאחר, בלי לגרוע מהוראות הדין בדבר מסירה לצורכי שמירה.

ב. במקרה שהלקוח הינו תאגיד ניתן הכרטיס לשימוש של מי שהוסמך על ידי הלקוח לצורך ההסדר (להלן "המורשה") ואשר שמו צוין בבקשה זו. במקרה זה יחתום המורשה על הכרטיס בלי לגרוע מהתחייבויות הלקוח, יחולו החובות על פי תנאים אלה גם על המורשה.

ג. במקרה שהלקוח אינו תאגיד אך הוא מבקש כי הכרטיס ישא את שמו של שלוחו אשר צוין בבקשה זו (להלן "המורשה") נוטל על עצמו הלקוח כלפי המנפיקה וכלפי הבנק אחריות לפעולות שלוחו בקשר לכרטיס וכל פעולות השלוח תהשבנה כפעולות הלקוח. מוסכם בזאת כי ביטול השליחות יכנס לתוקפו רק מעת קבלת הודעה בכתב על כך מאת הלקוח במשרדי המנפיקה, ובתנאי שצורף אליה הכרטיס.

3. א. הכרטיס יהיה בתוקף עד למועד שצוין עליו או עד לביטולו כמפורט להלן. המנפיקה רשאית להנפיק ללקוח, ללא בקשה של הלקוח מראש, כרטיסים חלופיים לתקופות שמעבר לתקופת הכרטיס הראשון, קצרות או ארוכות יותר. המנפיקה רשאית לחייב את החשבון מראש בדמי הכרטיס והכללת הלקוח בהסדר והפעלתו (להלן "דמי כרטיס") בשעור שיהיה נהוג אצל המנפיקה, בעת הנפקת הכרטיס או חידושו.

ב. הכרטיס הוא בבעלות המנפיקה לרבות בזמן שהוא מוחזק על ידי הלקוח.

ג. עם קבלת הכרטיס על ידי הלקוח תוקינה ללקוח הזכויות ויטלו עליו החובות כמפורט בתנאים אלה.

4. א. הכרטיס נועד לשמש אמצעי לרכישת מוצרים ולקבלת שרותים (להלן ביחד "המוצרים") שלא במזומנים בבתי עסק שבהסדר, כפי שתודיע עליהם המנפיקה מעת לעת (להלן "הספקים"), וזאת בהתאם למחירים שיהיו נהוגים אצל הספקים בעת רכישת המוצרים. המנפיקה רשאית להרחיב ולצמצם את רשימת הספקים.

ב. המנפיקה לא תישא באחריות כלשהי כלפי הלקוח במקרה שהספקים יסרבו לכבד את הכרטיס או יתנו את כיבודו בתנאים כלשהם. על המנפיקה לא תחול אחריות בקשר לא-אספקתם, כמותם, טיבם או איכותם של המוצרים שנרכשו באמצעות הכרטיס, והמנפיקה לא תהיה חייבת לנקוט בצעדים כלשהם נגד הספקים ובקשר לטענות הלקוח אלא אם כן, יקבע אחרת בחוק. ללקוח שמורה הזכות לפעול במישרין נגד הספקים כפי שזכות זו קיימת אילו נעשתה העיסקה ללא שימוש בכרטיס.

ג. הלקוח מתחייב לבדוק את פירוט החיובים שיופקו לו מטעם המנפיקה ולהודיע לה על השגותיו, אם תהיינה, תוך 30 יום מקבלת דף ריכוז החיובים כמפורט בתנאים אלה. אם יעלה הלקוח את השגותיו לאחר תום התקופה הנ"ל יורצה לחלוק על כך שביצע עסקות הכלולות בדף ריכוז החיובים, או לחלוק על סכומיהן או על פרטים כלשהם לגביהן, יחול על הלקוח עול ההוכחה בדבר שלילת העובדה שהלקוח ביצע את העיסקה, או בדבר סכומה או פרטים אחרים, והלקוח יוכל לשלול את העובדה שביצע את העיסקה, או את סכומה או פרטים אחרים לגביה אך ורק בראיות שבכתב. אם יהיו בידי המנפיקה מסמכים עליהם יכול הלקוח לבסס את טענותיו, תמציא המנפיקה עותקים ללקוח לפי דרישתו שבכתב וכנגד תשלום שיהיה נהוג אצל המנפיקה לענינים אלה באותה עת. האמור לעיל אינו מטיל על המנפיקה חובה

והשבה כאמור, רשאים המנפיקה ולא הבנק לחייב את החשבון בקשר לחיובים שמקורם לפני ביטול הכרטיס והשבתו.

16. א. תנאים אלה יחולו כל עוד לא שנו ע"י המנפיקה (כמפורט להלן) גם אם יוחלף הכרטיס בכרטיס חדש.

ב. הסכם זה יהיה בתוקף עד לביטולו. בלי לגרוע מזכויות הצדדים לפי כל דין, כל צד רשאי להביא, מסיבות שיראו לו וללא צורך בנימוק, הסכם זה לקיצו (גם אם טרם פג תקופתו של הכרטיס שבידי הלקוח) על ידי מתן הודעה לצד השני. המנפיקה רשאית לעכב את הכרטיס או לקחתו, בעצמה או באמצעות מי שתרשה לצורך זה, בנסיבות המותרות על פי דין ובכפוף לאמור בהוראות הדין לענין זה. המנפיקה לא תהיה אחראית כלפי הלקוח בגין עיכוב הכרטיס הנובע מנסיבות טכניות בלבד.

ג. בכל מקרה בו יודיע הבנק ללקוח כי לא יכבד יותר את חיוביו של החשבון על ידי המנפיקה, ובכל מקרה בו יודיע הבנק ללקוח כי הוא מבטל את המלצתו למנפיקה להנפקת הכרטיס ללקוח, תיחשבה ההודעה הנ"ל כהודעה של המנפיקה ללקוח על ביטול הכרטיס והלקוח מתחייב להפסיק ולהשתמש בכרטיס מעת קבלת ההודעה.

ד. ביטול ההסכם על ידי הלקוח ייכנס לתוקף רק לאחר שהלקוח ישיב את הכרטיס למנפיקה, במישרין או באמצעות הבנק, ובהתאם להוראות הדין. ביטול הכרטיס על ידי המנפיקה ייכנס לתוקף מיד עם קבלת ההודעה על ביטול והלקוח יחזיר את הכרטיס למנפיקה או לבנק בהקדם האפשרי. אין לביטול כדי לגרוע מזכויות הצדדים הנובעות משימוש בכרטיס שלפני הביטול, או הנובעות משימוש בכרטיס ע"י הלקוח לאחר הביטול.

ה. המנפיקה תהיה רשאית לבטל כרטיס שהונפק לשימוש גם בחו"ל, וכן לא להנפיק כרטיס כאמור, אם הורתה לה כך רשות מוסמכת על פי דין. הלקוח מאשר בזאת כי ידוע לו שביטול הכרטיס על פי הוראות המפקח על מטבע חוץ עלול למנוע את זכותו לקבל כרטיס אשראי גם ממנפיקים אחרים.

17. א. הלקוח מצהיר שידוע לו כי המנפיקה רשאית לשנות מעת לעת את תנאי ההסדר ולהתאימם לצרכי השעה, או המסחר. לפי שיקול דעתה של המנפיקה, ולהכניס שינויים, תוספות והשמטות בהסדר ובתנאים אלה. כל שינוי, תוספת או השמטה כאמור ייכנס לתוקפם מיד בתום 30 יום מיום שתינתן על כך הודעה ללקוח ויחולו לגבי הכרטיס גם אם טרם פג תקופתו. אולם, למעט במקרים שבהם מותר התיקון או השינוי על פי הוראה כלשהי שבתנאים אלה, ולמעט במקרים שבהם התיקון הוא טכני או אינו גורע מזכויות הלקוח, לא יהיה תוקף התיקון אלא אם תגיש המנפיקה בקשה לאישור התיקון לבית הדין המוסמך לחוזים אחרים.

ב. אם ירצה הלקוח לבטל את ההסכם על פי תנאים אלה עקב שינויים כאמור לעיל יהיה זכאי להחזר דמי הכרטיס ששולמו בחלק היחסי לתקופת תקופת הכרטיס שטרם נוצלה, בתנאי שהודעתו על כך תימסר למנפיקה בכתב בתוך תקופת 30 ימים האמורה לעיל.

18. א. במקרה בו החשבון הוא חשבון משותף ללקוח ולאחר זכות הלקוח להתיימה בנפרד בחשבון תיפסק, לרבות במקרה של פטירת השותף בחשבון, יוחזר הכרטיס ויפסק השימוש בו. המנפיקה תהיה רשאית להמשיך ולחייב את החשבון כאמור בסעיף 12 לעיל, כל עוד לא הודע למנפיקה בכתב ע"י הלקוח על ביטול זכות החתימה בנפרד בחשבון, ובכפוף לאמור התנאים אלה לגבי ביטול הכרטיס ופרישה מן ההסדר.

ב. המנפיקה תהיה רשאית להעמיד לפרעון מידי את כל סכומי השוברים שיגיעו למנפיקה בקשר לשימוש בכרטיס, בכל מקרה שיוודע למנפיקה על שינוי בזכויות הלקוח בחשבון, פטירת הלקוח או שותפו בחשבון או גריעת כושרו המשפטי על פי דין של אחד מהם, או פתיחת הליכים (כולל זמניים) נגד הלקוח שהוא תאגיד שעלולים להביא לכינוס נכסים פשיטת רגל או פירוק. כן תהיה המנפיקה רשאית להעמיד לפרעון מוקדם ומידי את כל הסכומים העתידיים להיות מחויבים בחשבון בקשר לרכישה בפרעון בתשלומים בכל המקרים הנ"ל וכן אם תבוטל המלצת הבנק על הנפקת הכרטיס או שהבנק לא יסכים לחייב את החשבון או שתבוטל הסכמה שניתנה. אין באמור בסעיף זה כדי לפגוע בזכות הלקוח או חליפו באשר לחיובי הריבית הנובעים מפרעון מוקדם ומידי זה.

הדין לעכב את השימוש בו. בכל המקרים האמורים לעיל, תהיה המנפיקה רשאית לאשר את השימוש בכרטיס במיגבלות שתטיל. הספק יהיה רשאי להתנות את כיבוד הכרטיס באופן ספציפי בקבלת אישור לכן מהמנפיקה מראש גם במקרים שלא כאמור לעיל.

ב. המנפיקה תהיה רשאית שלא לאשר לספק ביצוע עיסקה בכרטיס, אם לפי חישוביה עלול השימוש כאמור להוות חריגה מהוראות הדין בקשר לפיקוח על המטבע. אולם אין באמור לעיל כדי להטיל חובה על המנפיקה שלא לאשר עיסקה כזו, והלקוח מתחייב לנהל את חישוביו באופן עצמאי ולא תחול על המנפיקה אחריות כלפי הלקוח אם אישרה או פרעה עיסקה וכתוצאה ממנה חרג הלקוח מהוראות הדין בשימוש בכרטיס.

10. הלקוח מתחייב כי סך כל רכישות המוצרים על-ידי הלקוח באמצעות הכרטיס לא יעלה על יתרת הזכות בחשבון ביום חיוב החשבון או על כל סכום אחר שהבנק יסכים מראש לכבדו באותו מועד.

11. א. הלקוח אחראי לשלמות הכרטיס ולכל שימוש שיעשה בו ועליו להודיע למנפיקה מיד בעל-פה או בטלפון או בכל דרך אחרת על אבדן הכרטיס, גניבתו או השחתתו. בכל מקרה יודיע על כך הלקוח גם בכתב תוך זמן סביר במישרין למנפיקה או באמצעות אחד מסניפי הבנק. המנפיקה זכאית לחייב את החשבון בגין כל כרטיס חדש, בשעור, שיהיה נהוג בעת הנפקת הכרטיס או חידושו. הלקוח מאשר כי ידוע לו שאובדן הכרטיס עלול לגרום נזק ללקוח, למנפיקה ולאחרים וינהג בהתאם לכך באשר לשמירתו. אם הונפק הכרטיס לשימוש גם בחו"ל ולפי תנאים אלה היב הלקוח בדיווח כאמור לעיל, יוכל הלקוח להודיע על האובדן או הגניבה לחברה או לבנק בחו"ל הקשורים בתפעול הסדר הכרטיסים.

ב. הלקוח ישוחרר על ידי המנפיקה מאחריותו על פי חוזה זה למזקים העלולים להיגרם מחמת אבדן הכרטיס או מחמת גניבתו, וזאת בהתאם להוראות כל דין כפי שיהיה מעת לעת ובתנאי שהלקוח פעל בהתאם להוראות הדין ולהוראות המנפיקה על פיו. במקרים אלה תחזיר המנפיקה ללקוח את הסכומים בהם חויב החשבון (אם חוייב) ואשר נובעים משימוש בכרטיס לאחר אבדנו או גניבתו, בכפוף להוראות הדין כפי שיהיה מעת לעת ולזכויות המנפיקה על פיו. הסכומים יושבו כערכם ביום החיוב.

12. הלקוח נותן בזה למנפיקה הרשאה בלתי חוזרת, אשר זכויות המנפיקה תלויות בה, לזכות ולחייב את החשבון בכל סכום שיציין בהודעות המנפיקה לבנק, כפי שתינתנה מעת לעת בקשר עם הסדר זה. כמו כן מרשה בזה הלקוח לבנק למסור למנפיקה מעת לעת מידע שתבקש בקשר עם הסדר זה אודות חשבונות שלו בבנק.

אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מזכותו של הלקוח לדרוש השבה אם חויב הלקוח שלא על פי תנאים אלה ועל פי דין.

13. שימוש כלשהו בכרטיס אצל בתי עסק או בנקים בקשר לקניית אמינות או זיהוי הלקוח אינו במסגרת ההסדר.

14. א. במקרה שתידרש המנפיקה לשלם כספים עקב שימוש על ידי הלקוח בכרטיס שלא על פי תנאים אלה, ישפה הלקוח את המנפיקה מיד עם דרישתה הראשונה במלוא הסכומים שתישא בהם, ומבלי לפגוע באמור בסעיף זה, תהיה המנפיקה רשאית לחייב את החשבון בסכומים אלה.

ב. במקרה שהבנק לא יכבד חיוב כלשהו שיועבר אליו ע"י המנפיקה בקשר לשימוש הלקוח בכרטיס, או שיכבד חיוב כאמור באיחור, יישאו הסכומים שלא כובדו ריבית בשעור המירבי שיהיה נהוג באותה עת בבנק לגבי חריגות ופיקורים בחשבון חוזר דביטורי, עד למועד פרעונם בפועל והלקוח מתחייב לשלם סכומי ריבית זו למנפיקה, אשר תהיה רשאית גם לחייב בהם את החשבון. למרות האמור לעיל, חיובים במטבע חוץ יישאו ריבית בשעור הדביטורי המירבי שיהיה נהוג לגבי אותו סוג מטבע.

15. א. הלקוח מתחייב להודיע למנפיקה על כל שינויים שיחולו בפרטי המפורטים בטופס זה, סמוך לאחר אירועם.

ב. במקרה שהכרטיס נמסר לשימוש של המורשה, אזי כל עוד לא יודיע הלקוח למנפיקה על ביטול ההרשאה ויחזיר הכרטיס רשאים המנפיקה ולא הבנק להמשיך ולחייב את החשבון והלקוח מוותר בזה על כל טענה בקשר לחיוב החשבון בגין שימוש של המורשה ומתחייב לשפות את המנפיקה ולא את הבנק על כל נזק שיגרם להם עקב ביטול ההרשאה ולא הוסר סמכות של המורשים להשתמש בכרטיס על פי תנאים אלה. גם לאחר ביטול

דף מס' 4

- בו מתנהל חשבונך ולבקש זאת והבנק יהיה רשאי אך לא חייב לאפשר לך זאת.
- ד. בכל מקרה שבו סכומי הרכישה יחרגו ממסגרת האשראי יחוייבו הסכומים שבחריגה במועד החיוב הקרוב הרגיל הנהוג בישראל ולא יכללו במסגרת ההסדר.
- ה. הבנק יהיה רשאי (אך לא חייב) לאפשר לך תנאי פרעון נוחים יותר מהתנאים הנ"ל, ולחזור בכל עת לתנאי הפרעון המקוריים.
4. האשראי על פי ההסדר ניתן לך על ידי הבנק בלבד, אשר מצידו יעביר לישראל את כל הסכומים בגין רכישותיך במועד החיוב הרגיל, כמתחייב על פי ההסכם שבינך לבין ישראל כפי שתהיה לך כל זכות תביעה כנגד הבנק בכל הנוגע לאספקת השירותים ו/או המצרכים על פי הכרטיס.
5. תהיה רשאי לפרוע כל עת פרעון מוקדם, מלא או חלקי, של יתרת חובך כלפי הבנק בגין האשראי. אופן הפרעון יעשה בדרכים כפי שתהיינה נהוגות בכל עת בבנק.
6. חיוב חשבונך כאמור בסעיף 3 לעיל, יעשה לאחר הפחתת הסכומים שיפרעו בפרעון מוקדם, כאמור בסעיף 5 לעיל, אולם הבנק רשאי שלא לקחת בחשבון הפחתות שבוצעו על ידך בחמשת הימים שלפני מועד חיוב, ואלו יילקחו בחשבון לגבי מועד החיוב בחודש שלאחריו.
7. א. בגין האשראי תשלם לבנק ריבית בשיעור כמפורט בטופס זה (להלן: "הריבית").
ב. הריבית תחושב על ידי הבנק על היתרות היומיות, השבועיות או האחרות לפי קביעת הבנק ותשלום על ידך, או תצורף לקרן בסוף כל חודש, או כל תקופה אחרת שתיקבע על ידי הבנק לפי שיקול דעתו הבלעדי.
ג. הבנק יהיה רשאי לשנות את שיעור הריבית, על כל מרכיביה, בכל עת, והודעה בדבר שינוי הריבית שתישלח אליך בדואר רגיל, או הודעה כאמור שתפורסם בסניף הבנק ובשני עיתונים יומיים, תחייב אותך לעניין זה החל מתום שלושה ימי עסקים מיום פירסומה או קבלתה על ידך.
ד. הריבית מורכבת מריבית בשיעור "פריים", בצירוף תוספת סיכון כמפורט בעמוד הראשון של טופס זה. "פריים" פרושו – "שיעור ריבית חובה בסיסית המוטלת על" הבנק על חשבונות חוזרים דביטוריים, כפי שייקבע מעת לעת על ידי הבנק".
8. האשראי יינתן לך כל עוד ההסכם ביןך לבין ישראל כפי שתהיה רשאי יפקע תקופתו של ההסכם האמור מכל סיבה שהיא, תפקע מיד גם זכותך לאשראי ויהיה עליך לסלק את חובך על פי האשראי תוך 7 ימים מיום קבלת הודעה על כך מאת הבנק.
9. א. הבנק רשאי בכל עת, לפי שיקול דעתו הבלעדי ובהודעה של לפחות עשרה ימים מראש, לבטל את האשראי, להקטין, או להעמידו על היתרה המנוצלת בלבד. אין באמור לעיל בסעיף זה כדי לגרוע מזכות הבנק לדרוש ממך פרעון מיידי ללא הודעה מוקדמת במקרים המפורטים בסעיף 8 לעיל וסעיף 11 של תנאים אלה.
ב. הבנק יהיה רשאי אך לא חייב, להעמיד לך אשראי מעל למסגרת הקיימת ולשוב ולהעמידו בכל עת על המסגרת הקיימת.
10. להבטחת הפרעון המלא והמדויק של האשראי, לרבות קרן האשראי, הריבית וההוצאות האחרות שתהיה חייב בהם מפעם לפעם על פי ההסדר (להלן "הסכומים הנ"ל") כולם או מקצתם, ישמשו כל הבטחות שניתנו ו/או שינתנו על ידך ו/או עבורך לבנק.
11. מבלי לפגוע בכלליות תנאים אלה, יהיה הבנק רשאי להעמיד לפרעון מידי את הסכומים הנ"ל, ואתה מתחייב לשלם את הסכומים הנ"ל, והבנק רשאי לאחוז בכל האמצעים שימצא לנכון לגביית הסכומים הנ"ל ובמיוחד לממש את הבטחותיך בכל דרך שהחוק ירשה, ואם יהיו הוצאות מימוש הן יחולו עליך, וזאת בכל אחד מהמקרים הבאים:
א. אם תפר או לא תקיים תנאי כל שהוא מתנאים אלה, או התחייבויות אחרות שבהן התחייבת או תתחייב כלפי הבנק ו/או ישראל כפי שיקבע.
ב. אם ימונה כונס נכסים, או יינתן צו לקבלת נכסים או יוטל עיקול, או תינקט פעולת הוצאה לפעול על כל, או חלק מרכושך או על כל בטוחה שנמסרה לבנק על ידך.
ג. אם תפגר בתשלום סכום כל שהוא מהסכומים הנ"ל מעל ל- 7 ימים.
ד. במקרה של מוות, פסילת דין, פשיטת רגל, מאסר, פירוק או עזיבת הארץ על ידך.

19. בכל מקרה בו יבוטל הכרטיס על פי תנאי הצטרפות אלה, רשאי הספק לשמור ברשותו כרטיס מבוטל שהוצג בפניו. נטילת הכרטיס כאמור תיחשב כהודעת המנפיקה על ביטולה.
 20. הלקוח מאשר בזאת כי המידע הנמסר על-ידי ואודותיו למנפיקה נמסר כדי לאפשר למנפיקה לשקול מעת לעת את הכללת הלקוח בהסדר ולאפשר למנפיקה לערוך עימו בירורים שונים ולהציע ללקוח אפשרויות חדשות הקשורות בהסדר. מסירת המידע אינה חובה על פי דין ונעשית על ידי הלקוח מרצונו. כן מאשר הלקוח כי המידע יוחזק במאגרי מידע של המנפיקה, ממוכנים או אחרים והיה בר גישה גם לאלה שיעסקו עבור המנפיקה בהפעלת ההסדר.
 21. אם הכרטיס הונפק במשולב עם כרטיס הבנק לשימוש במכשירי בנק אוטומטיים (להלן "כרטיס הבנק") אזי יחולו התנאים שבבקשה זו לגבי חלק הכרטיס של המנפיקה, ויחולו התנאים שיוסכמו בין הבנק והלקוח לגבי חלק הכרטיס שהוא כרטיס הבנק. אם יבטל הבנק את ההסכם בינו ובין הלקוח לגבי כרטיס הבנק, או ישעה את השימוש בכרטיס הבנק, יחשבו הביטול או ההשעה כאילו נעשו גם על ידי המנפיקה לגבי חלק הכרטיס של המנפיקה.
 22. הצדדים מקנים בזאת סמכות שיפוט מקומית ייחודית, בכל התדיינות הקשורה ליחסים שבין הלקוח והמנפיקה, לבית המשפט המוסמך במדינת ישראל הקרוב ביותר למקום החתימה על תנאים אלה. הלקוח יהיה רשאי לתבוע גם בבית משפט המוסמך בתל – אביב. על תנאים אלה ועל היחסים בין הצדדים יחול הדין של מדינת ישראל.
 23. שום הקלה או יתור על תנאי כלשהו מתנאים אלה על ידי המנפיקה לא יחייבו את המנפיקה ולא יהוו הצדקה לאי קיום נוסף של תנאי כלשהו מתנאים אלה, אלא אם נעשו בכתב בידי המנפיקה ו/או שלא בכתב על ידי פקידים מוסמכים שלה.
 24. א. כל הודעה אשר תשלח בדואר רשום על ידי המנפיקה לפי כתובת המכרת בבקשה זו, תחשב כאילו נתקבלה על ידי הלקוח בתום 10 ימים ממועד משלוחה. אלא אם כן נקבע אחרת בחוק כרטיסי חיוב התשמ"ו – 1986.
ב. המנפיקה תהיה רשאית לפרסם הודעות ללקוח לקשר להסדר לפי תנאים אלה ולשינויים בהסדר ובתנאיו בדרך של פרסום בשני עיתונים יומיים. כל הודעה שתפורסם על ידי המנפיקה כאמור תיחשב כהודעה שהגיעה לידיעתו של הלקוח ביום פרסומה.
ג. אין בדרכי ההודעה האמורות לעיל כדי לגרוע מזכותה של המנפיקה להביא הודעותיה לידיעת הלקוח בכל דרך אחרת או מכל חזקה שבדין.
- תנאי ישראל קרדיט משופר**
- הננו שמחים להודיעך כי תוכל להצטרף להסדר אשראי מיוחד לרכישת מוצרים ושירותים באמצעות הכרטיסים: **ישראל כרטיס** (למעט ישראל כרטיס צעיר), **מאסטרקארד בינלאומי לשנתיים**, **אשמורת**, **ISRA CARD BUSINESS**, **GOLD MASTERCARD** (להלן "הכרטיס") אשר על פיו תוקצב לך מסגרת ישראל קרדיט משופר הכל כופף לתנאים שלהלן:
1. מסגרת ישראל קרדיט משופר שנקבעה לך מפורטת בהודעת החיוב החדשית הנשלחת על ידי ישראל כרטיס בע"מ (להלן "ישראל כרטיס") (להלן "האשראי").
 2. תהיה רשאי לרכוש מצרכים ושירותים על ידי שימוש בכרטיס על פי הסדר ישראל קרדיט משופר (להלן "ההסדר").
 3. א. לגבי רכישות בארץ – תודיע לישראל כרטיס מהן הרכישות שבגין אתה מבקש לנצל את האשראי, וזאת באמצעות סימון העיסקה כעיסקת ישראל קרדיט משופר, או על ידי הודעה מראש לבנק שכל החיובים (כולל דמי חבר ועסקות בתשלומים) הקשורים לכרטיס יחשבו כעסקות שברצונך לבצע במסגרת ההסדר מהבנק, על מנת שישראל כרטיס תודיע לבנק מה סכומי הרכישות על פי ההסדר.
ב. לגבי רכישות בחו"ל – כל החיובים יהיו מידיים על כל הסכום, אלא אם הודעת מראש לבנק שכל החיובים הקשורים לכרטיס יחשבו כעסקות שברצונך לבצע במסגרת ההסדר.
ג. חשבונך המצויין בהודעת החיוב החדשית המשלחת על ידי ישראל כרטיס יחוייב החל מחודש לאחר מועד החיוב הרגיל הנהוג, בתשלומים שהיו בשיעור של 5% (חמישה אחוזים) מיתרת האשראי המנוצל אך לא פחות מ- 100 ש"ח (מאה שקלים חדשים) כל חודש, עד לפרעונו המלא של האשראי. אם תרצה שחשבונך יחוייב כאמור בתשלומים שהיו בשיעור של 5% הנ"ל אך יותר מ- 100 ש"ח, יהיה עליך לפנות לסניף הבנק

16. אתה מתחייב להודיע לבנק על כל השגה או התנגדות שיהיו לך, אם יהיו לך, בקשר לכל חשבון, תמצית חשבון, אישור או הודעה כל שהיא שתקבל מהבנק אם לא תשיג או תתנגד תוך 21 יום מיום משלוחם, יהיה הבנק רשאי לראותך כמאשר את נכונותם.
17. אם לא נאמר אחרת לעיל, הבנק רשאי להודיע לך כל הודעה על פי תנאים אלה על ידי משלוחה בדואר רגיל, לפי הכתובת הנקובה בטופס פתיחת החשבון שלך בבנק, או לכל כתובת אחרת עליה הודעת או תודיע לבנק, בדואר רשום. כל הודעה כנ"ל תחשב כאילו נתקבלה על ידך 72 שעות מעת שנשלח המכתב הכולל את ההודעות. הצהרה בכתב מאת הבנק תשמש ראיה למועד משלוח ההודעה. כל הודעה שתיוסר לך בכל דרך אחרת, תחשב כאילו נתקבלה על ידך בעת הינתנה או במועד פרסומה.
18. בתנאים אלה לשון רבים כוללת יחיד ולהיפך לשון מין זכר כולל מין נקבה ולהיפך, הבנק פירושו הבנק שמצויין בטופס זה, וכל אחד מסניפיו הקיימים ו/או שייפתחו בכל מקום שהוא בארץ או בחו"ל בעתיד וכל הבאים מכח הבנק או במקומו.
19. בכל מקרה שמועד חיוב כלשהוא על פי תנאים אלה יחול ביום שאינו יום עסקים, הוא יידחה ליום העסקים הראשון שלאחריו. "יום עסקים" לענין זה משמעו יום שבו הבנק פתוח לעסקים למעט ערב יום כיפור.
20. כל החיובים לפי שוברי ישראל כרטס שבהם תסומן העסקה כעסקת ישראל קרדיט משופר, ייחשבו כעסקות שברצונך לבצע במסגרת קבלת אשראי מהבנק, בהתאם לתנאים אלה, וחתימתך על השובר תשמש כאישור להסכמתך לתנאים דלעיל. חתימתך על השובר שבו תסומן העסקה כעסקת ישראל קרדיט משופר תשמש גם כהרשאה שלך לישראל כרטס לפעול על פי האמור לעיל וכל המתחייב ממנו. מודגש כי שאר תנאי ההצטרפות להסדר כרטיסי ישראל כרטס יחולו בשינויים המחוייבים גם על השוברים שייחתמו על ידך כאמור לעיל.

- ה. אם תסגור את חשבונך בבנק שמחויב על פי פעילותך בכרטיס שלך או תפסיק לפעול בו, או תעביר את פעילותך לגבי רכישות באמצעות הכרטיס לחשבון בסניף אחר של הבנק.
12. לבנק זכויות חזקה, עיכוב וקיצוז על כל הסכומים והנכסים לרבות נירות ערך, מטבעות זהב, שטרי כסף, דוקומנטים על סחורות, פוליסות ביטוח, שטרות, המחאות חיובים, פיקדונות, בטוחות ותמורתן, שימצאו בבנק בכל עת לזכותך, או עבורך לרבות אלו שנמסרו לגביה, לביטחון, למשמרת או באופן אחר בין אם הגיע מועד פרעונם ובין אם לאו, לא תהייה לך כל טענות בגין חק שייגרם לך (אם יגרם) עקב מימושם של סכומים אלו.
- במקרים שהסכומים המקווצזים מופקדים במטבע חוץ, נהיה רשאים למכור את יתרת הזכות במטבע חוץ לפי השער שיישיג הבנק עבורה באותה עת, ולקזז את תמורת המכירה כנגד הסכומים הנ"ל.
13. הבנק יהיה רשאי בכל עת לחייב כל חשבון שלך בכל סכום המגיע ושיגיע ממך, ולזקוף כל סכום שיקבל ממך או עבורך לזכות האשראי או חשבון העו"ש, וכן להעביר כל סכום שיעמוד לזכותך לחשבונות הנ"ל.
14. ספרי הבנק נאמנים עליך וישמשו ראיה לכאורה כלפיך לכל פרטיהם, ובין השאר לגבי כל הנוגע לחישוב הסכומים הנ"ל ולכל עניין אחר הקשור בתנאים אלה.
15. מבלי לגרוע מהוראות אחרות של תנאים אלה, הרי כל ויתור ארכה, הנחה, שתיקה, הימנעות מפעולה (להלן "ויתור") מצד הבנק, לגבי אי קיומה או קיומה החלקי או הבלתי נכון של התחייבות כלשהי מהתחייבויותיך על פי תנאים אלה, לא יחשבו כויתור מצד הבנק על זכות כל שהיא אלא כהסכמה מוגבלת להזדמנות המיוחדת בה ניתנה.

נספח ב'
דף מס' 1

10/10/04

219412
*
148450מ
657

לכבוד: בוכניק יניב
המעגל 18 רימון
קרית און 55402

א.ג.ב., להלן פוזט פעולותיך לתאריך: 10/10/04 דף: 1

כרטיס שמסותים בספח: 5548 כרטיס מסף: לייף סטייל 8495 מספר חשבון לחוב במסגרת ישראל: 12-657-0440159 סכום הקצאת מס"ח לשימוש בחו"ל: \$5,000

תנאי אשראי	קודים בתשלומים קבועים	ישראל קודים משאפו
מסגרת אשראי: 10,000 ש"ח (משותפת לשני הותכיות)	5.600% (קבועה לעסקה) (פ+ 0.000%)	5.600% (משותף) (פ+ 0.000%)
ריבית שנתית	5.745%	5.719%
ריבית מתואמת	01/04/04	01/04/04
התל מתאריך:	חודשי - ממלם בסכום ההחזר	רבעוני
חוב ריבית:	חודשי - ממלם בסכום ההחזר	5.0% מינימום 100 ש"ח
פרעון חודשי:	6,617.78 ש"ח (קון כלכל)	0.00 ש"ח
וצל:		

מקור חשבונית מס 446550773 עוסק מורשה 510706153
מדוח לצורכי מע"מ באיחוד עוסקים מספר 557640935
בתכנית "יותר מותנות" כולל תכנית קודמות, צברת עד כה 606 סכמים
בכרטיס לייף סטייל צברת עד כה 42 סכמים.
משלמים את שטר הדירה בכרטיסי האשראי של תשלובת ישראל כרטיס ומבטיחים
ראש שקט. לפרטים התקשרו 1-700-50-80-10 או באתר האינטרנט -
WWW.ISRACARD.CO.IL

תאריך קניה	מס' שובר	שם הספק	שם העסק	סכום מקורי	סכום החוב בש"ח	פירוט חישוב החוב
29/09/04	881577	OSTERIA GIULIETTA	VERONA	39.00 EUR	219.00	שער \$ בש"ח 4.4950
29/09/04	933462	HOTEL ITALIA	TORINO	51.00 EUR	286.42	48.72
29/09/04	215050	AUTOST VERONA EST/	MIRANO	3.90 EUR	21.89	63.72
03/10/04	946200	BEST & FAST CHANGE	FIRENZE	54.90 EUR	308.31	4.87
					835.62	68.59
					835.62	

סה"כ קניות (דחה מ-05/10) ליום 10/10/04
סה"כ חוב לתאריך 10/10/04
הפרשים/תוספות בהמרת מס"ח (ראה באורים בגב דוח זה)
שער הפרשים בדוח זה בגן עסקות בסימון ב: 1.21%

תאריך קניה	מס' שובר	שם בית עסק	סכום התניה	סכום החוב בש"ח	פירוט מסף
10/09/04		תיקון ל-ריבית		-5.84	זכוי
10/09/04		תיקון ל-ריבית		-5.96	זכוי
10/09/04		תיקון ל-ריבית		-9.14	זכוי
10/09/04		תיקון לתשלומים	2,008.29	2,008.29	זכוי
10/09/04		תיקון לתשלומים	2,049.39	2,049.39	זכוי
10/09/04		תיקון לתשלומים	3,144.99	3,144.99	זכוי
				-7,223.61	
14/06/04	1001	מכשירי חשמל רכב	33,000.00	1,375.00	תשלום 4 מתוך 24
15/07/04	2031	סופר פארם גבעת סבי"ל	208.42	69.00	תשלום 3 מתוך 3
02/08/04	1076	סופר פארם גבעת סבי"ל	246.85	82.00	תשלום 3 מתוך 3
09/08/04	2116	סופר פארם גבעת סבי"ל	195.88	65.00	תשלום 2 מתוך 3
03/09/04	974001	סופר פארם גבעת סבי"ל	374.32	62.00	תשלום 2 מתוך 6
11/09/04	1026	עם בורגר בר	391.00	391.00	
15/09/04	901030	מכשירי חשמל	146.00	146.00	
24/09/04	611001	סופר פארם קניון תל אביב	29.97	29.97	
24/09/04	4806	די.בי.אס. ש. לוזן	299.90	299.90	
27/09/04		תיקון לתשלומים	2,008.29	172.48	קודים - תשלום 1 מתוך 12
27/09/04		תיקון לתשלומים	2,049.39	176.01	קודים - תשלום 1 מתוך 12
27/09/04		תיקון לתשלומים	3,144.99	270.10	קודים - תשלום 1 מתוך 12
28/09/04	314001	סופר פארם גבעת סבי"ל	118.45	118.45	

המשך בדף הבא

בכבוד רב
ישראל כרטיס בע"מ
רח' המסגר 40 תל אביב ת.ד. 62030 מיקוד 61620

ט.ל.ח. אם במשך 30 יום לא נתקבלה הערות לך רכימים זה, יחשב הדבר כהודאה בנכונות.
לתשלום לך: עסקאות ישראל נעשות על פי הסכם עם ישראל כרטיס בע"מ ומחוזות על ידה.
עסקאות בחו"ל נעשות על פי ההסכם עם יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ ומחוזות על ידה.

www.isracard.co.il | לקבלת כל הניידע על פעולותיך בכרטיס * לקניה בטוחה באינטרנט | הקוד האישי שלך לכניסה ראשונית הוא: QS57 K3W4 KR14 PKRQ | ישראל כרטיס באינטרנט

10/11/04

210938
*
139704
657

לכבוד: בזכניק יניב
המעגל 18 רימון
קרית אונו 55402

א.ג.ב. להלן פרטי פעילותך לתאריך: 10/11/04 דף: 1

כרטיס שמתחילים בספרות: 5548 כרטיס מסוף: לייף סטייל 8495 מספר חשבון לחיוב במטבע ישראלי: 12-657-0440159 סכום הקצאת מס"ח לשימוש בחו"ל: \$5,000

תנאי אשראי	קרדיט בתשלומים קבועים	ישראל קרדיט משופר
מסגרת אשראי	10,000 ש"ח (משותפת לשתיה התכניות)	
ריבית שנתית	5.600% (קבועה לעסקה) (+0.000%)	5.600% (מתונה)
ריבית מתאמת	5.745%	5.719%
הוד מוסארי	01/04/04	01/04/04
חיוב ריבית	חודשי - ממלם בסכום ההחזר	רבעוני
פרעון חודשי	6,030.07 ש"ח (ק"ק בלבד)	5.0% מינימום 100 ש"ח
ניצול		0.00 ש"ח

הודעות:
מקור חשבונות מס 447832487 עוסק מורשה 510706153
מזוהת לצרכי מע"מ באיחוד עוסקים מספר 557640935
בתוכנית "יתרו מתפתח" כלל תכניות קודמות, צברת עד כה 629 כוכבים
בכרטיס לייף סטייל צברת עד כה 42 כוכבים
מבצע גופיה חמה לחיילי צה"ל תמורת כוכבים, פרטים בתוחמת סגור
הצגות תחכה בכוכבים: פסטיבל, טרון, עלי באבא, פוסטי, פיטר, פן,
אסופית, מאמא סיה, ספר הלוגל, רובין הוד ועוד.
פרטים בחוברת "ישראלס בשיק" המצורפת עמ' 4-12

תאריך קניה	מס' שובר	שם בית העסק	שם העיר	סכום מקורי	סכום החיוב בש"ח	פירוט חיוב החיוב
01/10/04	479804	RISTORANTE LE VECC	SAN GIMIGNANO	47.00	264.74	שער \$ בש"ח סכום ב-\$ סימון עסקה
02/10/04	105081	ALBERGO LA VILLA M	RADDA IN CHIA	71.00	399.92	58.81
02/10/04	401201	CASTELLI DEL GREVE	MERCATALE VAL	14.74	83.01	88.84
02/10/04	420340	AGIP BELLINI	SAN CASCIANO	52.00	292.92	18.44
03/10/04	618850	INTESA 036-FIRE	FIRENZE	50.00	281.67	65.07
03/10/04	618850	עמלת משיכת מזון-ATM		13.32	13.32	62.57
				1,335.58	1,335.58	

סה"כ קניות (מחיה מ-12/10) ליום 10/11/04
סה"כ חיוב לתאריך 10/11/04
הפרשי/תוספות בהמרת מס"ח (ראה באזורים בגב דוח זה)
שעור ההפרשים בדוח זה בגין עסקות בסימון ב: 1.78%

תאריך קניה	מס' שובר	שם בית העסק	סכום הקניה	סכום החיוב בש"ח	פירוט מסוף
14/06/04	1001	מכשירי חשמל רכב	33,000.00	1,375.00	תשלום 5 מתוך 24
09/08/04	2116	סופר פארם גבעת סבי	195.88	65.00	תשלום 3 מתוך 3
03/09/04	974001	סופר פארם גבעת סבי	374.32	62.00	תשלום 3 מתוך 6
27/09/04		תיקון לתשלומים	2,008.29	172.48	קרדיט - תשלום 2 מתוך 12
27/09/04		תיקון לתשלומים	2,049.39	176.01	קרדיט - תשלום 2 מתוך 12
27/09/04		תיקון לתשלומים	3,144.99	270.10	קרדיט - תשלום 2 מתוך 12
20/10/04	768001	סופר פארם גבעת סבי	55.55	55.55	
20/10/04	783001	סופר פארם גבעת סבי	89.98	89.98	
24/10/04	2064	אופיס דיפוי קרית אונו	10.52	10.52	
26/10/04	4808	די.בי.אס. ש. לוזן	299.90	299.90	
02/11/04	454202	כלל בטוח חיימ/בריאות	72.00	72.00	
02/11/04	454203	כלל בטוח חיימ/בריאות	166.00	166.00	
02/11/04	458262	כלל בטוח חיימ/בריאות	94.00	94.00	
02/11/04	484173	כלל בטוח חיימ/בריאות	200.00	200.00	
04/11/04	564001	סופר פארם שיקון	50.96	50.96	
07/11/04	13	מעדיית הרצבי	32.70	32.70	

ש"ח לפי ש"ח 1X תש 0.33
ש"ח לפי ש"ח 2X תש 0.67

המשך בדף הבא

בכבוד, ישראלס בע"מ
רח המסגר 40 תל אביב ת.ד. 62060 מיקור 61620

ט.ל.ח. אם במשך 30 יום לא תתקבלה הערת לוף רכישים זה, יחשב הדבר כהודאה במוכחם. לתשומת לבך: עסקאות בישראל נעשות על פי הסכם עם ישראלס בע"מ ומחויבות על ידה. עסקאות בחו"ל נעשות על פי הסכם עם יורפני (יורקוד) ישראל בע"מ ומחויבות על ידה.

www.isracard.co.il

לקבלת כל המידע על פעולותיך בכרטיס • לקניה בטוחה באינטרנט

ישראלס באינטרנט

הקוד האישי שלך לכניסה ראשונית הוא: Q857 K3W4 KRU4 PKRQ

נספח ב'
דף מס' 5

10/09/03

Gold MasterCard

תשלובת ישראלים

33CY 59HQ TCVE 8B76 150260
מס' חשבון לחיוב 8495 IS
כרטיס שוטטתיים נספחות 9247 12-657-0440 159

019543 *
00929 מז
657

בוכניק יוני
המעגל 18 רימון
קרית אונו 55402

55201+
066916730

10/09/03

הכרטיס פועל עד 09/10/03
אם הפעולה נעשתה בלתי נכונה על ידי הבעלים

BE 30009291

כרטיס חשבון לחיוב
שם המבקש: משה יוסף
תאריך: 10/09/03
סכום החיוב: 971.99 CHF

המשך בוף הבא

תאריך	מספר	שם בית עסק	סכום מקורי	סכום החיוב	שער דולר	סכום	סימון
25/08/03	440300	THE HERTZ CORPORAT	189.30	609.86	4.5041	135.40	CHF
22/08/03	431208	HOTEL GLORIA	70.00	225.52	4.5041	50.07	CHF
22/08/03	88325	TAX & DUTY FREE SH	42.40	136.61	4.5041	30.33	CHF
23/08/03	198238	HOTEL BLUEMLISALP	100.00	322.04	4.4890	71.74	CHF
24/08/03	174115	WENGERALPBahn	290.00	933.85	4.4890	208.03	CHF
24/08/03	176031	ELF STATION	61.40	197.74	4.4890	44.05	CHF
26/08/03	79281	TAX & DUTY FREE SH	46.80	150.70	4.4890	33.57	CHF
26/08/03	96419	AGS AIRGATE SHOP	57.00	183.56	4.4890	40.89	CHF
26/08/03	108731	CHOCOLATERIE CANON	12.80	41.21	4.4890	9.18	CHF
26/08/03	117228	CAVIAR HOUSE	22.00	70.84	4.4890	15.78	CHF
24/08/03	146506	ONKEL TOM'S	41.60	136.13	4.4764	30.41	CHF

* הפדושים/שטפות בהמרת מט"ח (ראה באורים בגב דוח זה)

דמיים כדוח זה בגין עסקות בסיומן ב: 2.22%

סכום הקניה	שכום החיוב	פירזם נוסף
60.00	60.00	
1,900.00	79.16	24 מחוץ 10
630.90	105.10	6 מחוץ 6
456.16	152.05	3 מחוץ 2
335.30	167.00	2 מחוץ 2
245.87	122.90	2 מחוץ 2
374.87	124.90	3 מחוץ 2
118.00	118.00	
46.00	46.00	

לנוחותך, רשימה חספרי סלפון נגב הודעה...
מספר 40 ת.ד. 62030 מל ארבע 61620 מל 03-6364636

www.isracard.co.il ככל המידע על הפעילויות בכרטיסך בקליה אחד

RP: 019543

חישוב לפי שער חליפין של מטבע הרכישה לש"ח

חישוב צירוף להיות				נתיבים מתוך דף החיוב						
עודף חיוב בש"ח	חיוב בש"ח י"ל	שער חליפין	שער דולר בש"ח	סכום חיוב בש"ח	מטבע הרכישה	סכום מקורי במטבע הרכישה	תאריך תחילת חיוב	תאריך תום חיוב	תאריך חיוב	תאריך רכישה
2.19	134.42	3.1704	4.5041	136.61	CHF	42.4		27/08/2003	22/08/2003	
3.59	221.93	3.1704	4.5041	225.52	CHF	70		27/08/2003	22/08/2003	
9.70	600.16	3.1704	4.5041	609.86	CHF	189.3		27/08/2003	25/08/2003	
<u>15.48</u>				<u>971.99</u>						
5.14	316.90	3.169	4.489	322.04	CHF	100		03/09/2003	23/08/2003	
14.84	919.01	3.169	4.489	933.85	CHF	290		03/09/2003	24/08/2003	
3.1634	194.58	3.169	4.489	197.74	CHF	61.4		03/09/2003	24/08/2003	
2.3908	148.31	3.169	4.489	150.7	CHF	46.8		03/09/2003	26/08/2003	
2.927	180.63	3.169	4.489	183.56	CHF	57		03/09/2003	26/08/2003	
0.6468	40.56	3.169	4.489	41.21	CHF	12.8		03/09/2003	26/08/2003	
1.122	69.72	3.169	4.489	70.84	CHF	22		03/09/2003	25/08/2003	
<u>30.23</u>				<u>1899.94</u>						
2.16	133.97	3.2204	4.4764	136.13	CHF	41.6		10/09/2003	24/08/2003	
3.46	215.54	5.5266	4.495	219	EUR	39		05/10/2004	29/09/2004	
4.56	281.86	5.5266	4.495	286.42	EUR	51		05/10/2004	29/09/2004	
0.34	21.55	5.5266	4.495	21.89	EUR	3.9		05/10/2004	29/09/2004	
4.90	303.41	5.5266	4.495	308.31	EUR	54.9		05/10/2004	03/10/2004	
<u>13.26</u>				<u>835.62</u>						
4.20	260.54	5.5434	4.5016	264.74	EUR	47		12/10/2004	01/10/2004	
6.34	393.58	5.5434	4.5016	399.92	EUR	71		12/10/2004	02/10/2004	
1.30	81.71	5.5434	4.5016	83.01	EUR	14.74		12/10/2004	02/10/2004	
4.66	288.26	5.5434	4.5016	292.92	EUR	52		12/10/2004	02/10/2004	
4.50	277.17	5.5434	4.5016	281.67	EUR	50		12/10/2004	03/10/2004	
<u>21.00</u>				<u>1322.26</u>						

82.14

סה"כ לכל החיובים

בתי המשפט

א 2355/01
בשא 19980/01

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו

בפני: כב' השופטת ד"ר דרורה פלפל

בעניין:

1. יצחק שלומוביץ

2. ירחמיאל שרון

המבקשים

ע"י ב"כ עו"ד דוד קוגן
נגד

1. ישראלכרט בע"מ

2. יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ

המשיבות

ע"י ב"כ עו"ד צבי אגמון

לבקשת רשות ערעור בעליון (התקבלה):

רעא 8851/02 ישראלכרט בע"מ נ' יצחק שלומוביץ, א' ריבלין, מ' נאור, א' תיות

החלטה

א. מהות הבקשה

זו בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית.

ב. עובדות רלוונטיות

המשיבות הן חברות בע"מ העוסקות בתחום כרטיסי האשראי ונמנות על "תשלובת ישראלכרט". הן מנפיקות כרטיסי חיוב לעסקאות ורכישות בארץ ובחו"ל. המבקשים הם לקוחות של המשיבות. המבקש 1 הינו רואה חשבון במקצועו ומנהל חברת השקעות שהחזיק בידו כרטיס אשראי מסוג ישרכארט (גולד מאסטרקרד) עד שנת 2000. מא הוא מחזיק בכרטיס "יורוקרד" שהונפק ע"י המשיבות. המבקש 2 גם הוא רואה חשבון במקצועו ומחזיק מאז 1994 בכרטיס גולד מאסטרקרד שהונפק ע"י המשיבות.

בקשה זו עניינה לאשר תובענה כתובענה ייצוגית בשםם של כל לקוחות המשיבות אשר הונפק להם כרטיס אשראי של "תשלובת ישראלכרט" ואשר חשבונם חוייב החל משנת 1994 בגין עסקאות במט"ח שאינו דולרי ארה"ב (להלן: "דולר"), אשר בוצעו באמצעות כרטיס האשראי שלהם. לטענת המבקשים המשיבות מחייבות את לקוחותיהן בגין עסקאות במט"ח שאיננו דולרי בהמרות מיותרות, ללא ידיעתם, כשהמרות אלה כלל אינן מבוצעות בפועל, וגובות תמורה בגין כך. מכאן תביעתם, שהועמדה על סכום של 45,000,000 ₪.

בתובענתם עותרים המבקשים לצו שיצביע על הפסול בפרקטיקת המרת המטבע שהנהיגו המשיבות ושיוורה להן להשיב את סכומי ההמרה שלדבריהם נגבו שלא כדין מהם ומיתר "חברי הקבוצה", אותם הם חפצים לייצג. לחילופין במידה ולא ניתן יהיה להשיב את הסכומים הנ"ל עותרים המבקשים לסעד חלופי. כמו כן עותרים המבקשים לצו שיחייב את המשיבות להעביר לרשותם מידע מפורט בדבר רכישות ועסקאות אחרות של לקוחות המשיבות בגינן הן יהיו חייבות בהחזר, במידה ויזכו המבקשים בסעד הנ"ל.

בקליפת אגוז טענת המבקשים היא שהמשיבות מחייבות את לקוחותיהן בגין עסקאות ורכישות במט"ח, שאינן דולרי, לפי שיטת חישוב המבצעת לכאורה שלוש המרות; הראשונה: המרת המט"ח לשקל; השנייה - המרת השקל לדולר ארה"ב; השלישית - המרה חזרה לשקל. לדבריהם זו "שיטת המרה משולשת", כשפועל אין המשיבות מבצעות אותה על המרות כאלה, לטענתם, גובות המשיבות מלקוחותיהן כסף בגין פעולה פיקטיבית. מעבר לכך לטענת המבקשים גם אילו היו מבוצעות כל שלוש ההמרות בפועל, אין הצדקה חוזית, כלכלית או אחרת לכך וגם אז יש לקבל את תביעתם. לטענת המבקשים בצורה כזו המשיבות גובות מלקוחותיהן עמלה מוסווית בכסות של המרת מטבע, כאשר בפועל די בהמרה ישירה ויחידה של המט"ח לשקל.

ג. הפלוגתאות בין הצדדים

מכתבי הטענות עלו הפלוגתאות הבאות:

- מהו תוכן החוזה בין הצדדים?
- האם למבקשים עילת תביעה בתובענה ייצוגית?
- האם יש לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית?

ד. מהו תוכן החוזה בין הצדדים

לטענת המבקשים בחוזה שחתמו עם המשיבות לא הוסכם על שיטת החישוב בה נקטו המשיבות בהמרת עסקאות המט"ח הלא דולרי שהם ערכו בכרטיסי האשראי שלהם. עוד גרסו ששיטה זו פסולה ומהווה גביית כספים שלא כדין.

סעיף 7(ג) לחוזה קניית שירות כרטיס האשראי בין המשיבים ללקוחותיהם קובע:

"אם תבוצענה בכרטיס רכישות במטבע חוץ, תהיה המנפיקה רשאית לחשבן כאילו נעשו בדולרים ארה"ב, או במטבע העסקה, לפי בחירת המנפיקה..."
(נספח ב' לתשובה)

בחירתן של המשיבות לחשב את המרת עסקת מט"ח שאיננו דולרי בערכים דולריים היתה פרורוגטיבה חוזית של המשיבות. לעניין זה הסעיף מנוסח בלשון בהירה ואין מקום לטענות בדבר אי ידיעה, אי הבנה, הטעיה או תרמית. מכאן שאין ממש בטענתם של המבקשים בדבר חובת המשיבות לחשב את המרת המטבע במישרין מהמט"ח הלא דולרי לשקל. בעלון שנמסר לידי המחזיקים בכרטיס האשראי של המשיבות במסגרת הליך הנפקת הכרטיס מובהר כי:

"הדרך בה מחושבת ההמרה"

- א. הסכום במטבע המקורי מוכפל בשער מכירה – העברות והמחאות (בין המטבע המקורי לשקל) ומחולק בשער קניה – העברות והמחאות (בין דולר לשקל). מפעולה זו מתקבל סכום הרכישה בדולר ארה"ב.
- ב. סכום הרכישה בדולר ארה"ב (כפי שנתקבל מהחישוב הראשון), מוכפל בשער המכירה – העברות והמחאות (בין דולר לשקל). מפעולה זו מתקבל סכום החיוב בש"ח..."
(נספח א' לבקשה)

במסגרת החוזים בין המשיבות ללקוחותיה, עליהם נמנים המבקשים, חותם כל לקוח המבקש כרטיס, בעת כריתת החוזה, על גבי הנוסח הבא:

"אני מאשר את הפרטים האמורים בטופס זה על שני צידיו ומסכים לכל התנאים האמורים בו. קיבלתי עותק מטופס זה ועלון דברי הסבר."
(נספח א, ב ו-ג לבקשה)

מהנוסחה המנויה בעלון נובע שהמרת המטבע הזר על הדולר מתבצעת "דרך השקל", באופן הבא: ממירים את סכום העסקה במט"ח לא דולרי למונחים שיקליים כשמשמשים בשער מכירה – העברות והמחאות, את הסכום שהתקבל בשקלים ממירים לדולרים כשמשמשים בשער הקניה – העברות והמחאות. ההמרה הסופית נעשית מהדולר לשקל על פי שער המכירה – העברות והמחאות.

אין חולק שהנוסחה שמפורטת בעלון, היא הנוסחה הנ"ל; והיא גם הנוסחה בעזרתה חושבה ההמרה בפועל.

נציין שחתימת המבקשים על החוזה מעידה לכאורה שעלון דברי ההסבר ניתן להם עובר או ברגע החתימה על החוזה, לטענת המבקשים העלון הועבר לידיהם רק מספר ימים לאחר כריתת החוזה, עם קבלת כרטיס האשראי עצמו.

המשיבות טענו שהעלון הנו חלק מהחוזה בין הצדדים. איני סבורה שזו הפרשנות הנכונה. אילו זה היה המצב, מה קל היה לכתוב בחוזה הפניה לעלון ולציין בגוף החוזה, שהעלון מהווה חלק בלתי נפרד ממנו.

דבר זה לא נעשה.

גם הטקסט שמופיע בעלון לא הוכנס לחוזה, למרות שלא נראה שהיתה מניעה איזושהיא לנקוט בדרך זו.

מכאן המסקנה היא, שהעלון אינו רכיב מרכיבי החוזה ולא נכלל בגדר ההסכמות החוזיות. העלון הוא מסמך שעל פניו נועד לסייע בידי לקוחות המשיבות להיטיב להבין את תנאי החוזה והשימוש בכרטיס. במילים אחרות העלון הוא הפרשנות של המשיבות לחוזה, ובין היתר גם לסעיף 7(ג) שעניינו אופן המרת עסקאות מט"ח לא דולרי לשקלים.

גם אם בחוזה הצהירו המבקשים, בחתימתם, שקיבלו לידיהם את העלון אין בכך כדי לגבש את הסכמתם לתוכנו.

אילו ביקשו המשיבות לכלול את העלון בחוזה, על פרשנותן לסעיף 7(ג) שלו היה עליהן לעשות כן. המבקשים בחותמם על החוזה הסכימו לתוכן החוזה והצהירו שקיבלו לידיהם עלון דברי הסבר. ההסכמה החוזית ניתנה לתוכן החוזה ואילו באשר לעלון ניתנה רק הצהרה בדבר קבלתו לידיהם. אין בכך כדי לצרפו לידי מסגרת ההסכמה החוזית או ללמד על קבלה של תוכנו ע"י הלקוחות. הדברים יפים גם לעניין טענתן התלופת של המשיבות בדבר היות העלון בגדר פרשנות מחייבת. זה מושג עמום ולא בהיר, שהרי אם הפרשנות היא מחייבת אזי היא חלק מהחוזה, ואם לאו היא רק פרשנות.

במילים אחרות; העלון הוא בגדר הודעה של המשיבות ללקוחותיהן באשר לאופן בו הן סבורות שיש להבין את החוזה. הודעה אינה הצעה חוזית ושתיקה ביחס להודעה אינה מהווה קיבול בדרך של התנהגות. גם הצהרה שההודעה התקבלה לא ניתן להבין ממנה שהפרשנות הגלומה בהודעה מקובלת על מקבל ההודעה.

כאמור, אילו חפצו המשיבות לכלול את נוסחת ההמרה המנויה בעלון בחוזה עצמו, כחלק מההסכמה החוזית, היו עושות כן באופן פוזיטיבי; מובן שאז היה כפוף אותו חוזה לביקורת שחוזים מעין אלה חשופים לה ולתשומת הלב של הלקוחות וארגוני הצרכנים הנתונה ומתמקדת בחוזים ולא בפרסומי עזר ללקוחות.

העלון מהווה אמצעי עזר ללקוח, הוא נעזר בו כרצונו וקורא בו בעת שהוא חפץ בכך. בודאי שאת אחד מעמודיו האחרונים, שבו נוסחה חשבונאית, מורכבת ובלתי מובנת בנקל על פניה לרוב הציבור, שעניינה המרת עסקאות מט"ח בכרטיס אשראי, לא חייב הלקוח לטרוח ולקרוא בו ברגע שקיבל את כרטיס האשראי או כשחתם על החוזה. תשומת ליבו צריכה להיות נתונה לחוזה עליו הוא חותם ולא לפרסומי עזר בצדו. אין להתיר לנתוני שירותים לתקן ולשפר את החוזים שהם חתומים עליהם בדרך של הודעות חד צדדיות תיצוניות לחוזה.

לשון העלון מהווה אינדיקציה פרשנית, לצד אינדיקציות אחרות, באשר לאומד דעת הצדדים בכריתת החוזה לענין סעיף 7(ג).

את נוסחת ההמרה שמופיעה בעלון מכנים המבקשים "משולשת" ואילו המשיבים טוענים שזוהי נוסחה "כפולה".

אליבה דהמבקשים אין נוסחה זו, המפורטת בעלון, עולה בקנה אחד עם סעיף 7(ג) לחוזה. לעמדתם, כפי שצינתי לעיל המבקשים ביצעו המרה משולשת המורכבת מהמרות הבאות: ראשית המירו את סכום העסקה מהמטבע המקורי לשקל; או אז המירו את הסכום בשקלים לדולרים; ולבסוף ביצעו המרה שלישית של הסכום בדולרים חזרה לשקלים.

המשיבות לעומתם טענו שנוסחת ההמרה עומדת בתנאי החוזה שכן אין בה אלא המרת סכום העסקה למונחים דולריים ואח"כ המרתו לשקלים, דהיינו לשיטתן זוהי נוסחה כפולה בלבד, העומדת בתנאי החוזה. המשיבות טענו שלצורך המרת סכום עסקת הבסיס במטבע הזר, יש לתרגמה לשקלים ואז לדולרים. לשיטתן ההמרה מהמטבע הזר לשקל והמרת סכום זה למונחים דולרים מהווה למעשה המרה אחת, ואילו ההמרה חזרה מדולרים לשקלים מהווה את ההמרה השנייה.

בכדי לבאר את משמעותו של סעיף 7(ג) לחוזה יש לנסות ולהתחקות אחר אומד דעת הצדדים בעת כריתתו, למטרה זו נצטט את מלוא הסעיף:

"אם תבוצעה בכרטיס רכישות במטבע חוץ, תהיה המנפיקה רשאית לחשבן כאילו נעשו בדולרים ארה"ב, או במטבע העסקה, לפי בחירת המנפיקה. המנפיקה תבצע המרות מטבע כאמור לעיל, וכן לצורך חיוב החשבון, בהתאם לשערי המטבע שהיו נהוגים בעת ביצוע כל המרה, בין אם מדובר בהמרת מטבע חוץ כלשהו לדולרים, כאמור לעיל, ובין אם למטבע ישראלי. לצורך חיוב החשבון שער ההמרה למטבע ישראלי יהיה שער רכישת מטבע חוץ (העברות והמחאות) שיהיה נהוג בבנק הפועלים בע"מ ביום בו תבצע המנפיקה את החישוב. אך לא בהכרח ביום החיוב, וזאת בצירוף עמלות וכל תשלומי החובה שיחולו בקשר לרכישת מטבע חוץ ו/או העברתו לחו"ל או לשימוש בכרטיס."
(נספח ג' לבקשה)

מעיון בלשון הסעיף הנ"ל ניתן ללמוד שהוא מתיר למשיבות לבחור לחשב את מחיר העסקה במט"ח שאיננו דולרי בדולרים אך בערכי המטבע בו נעשתה העסקה. מכתבי הטענות עולה שהמשיבות בחרו לערוך את החישוב בערכים דולריים ולכן נראה שלצורך מימוש מטרה זו נדרשת המרה של מחיר העסקה מערכיה במטבע המקור לדולר, ובשלב שני המרה של הסכום שהתקבל בדולרים לשקלים.

כלל לא ברור שהחוזה מכיר בהמרה הנוספת, היא ההמרה של המט"ח לדולרים "דרך" השקל, זו הצלע השנייה של ההמרה המשולשת.

אדם סביר מבין את החוזה כמתיר המרה כפולה מהסוג הנ"ל, לא המרה משולשת.

טענת המשיבות כאילו זכותן החוזית להמרת המט"ח הלא דולרי לדולר כוללת גם זכות לחשב את ההמרה "דרך השקל" אינה זוכה לתימוכין בלשון הסעיף, שמתיר למשיבות להמיר את המט"ח לדולר בטרם המרתו לשקלים אולם לא עושה כן באשר להמרת המט"ח לשקלים ורק אז המרת הסכום השקלי לדולר.

אין כל סיבה שהמבקשים בקוראם את הסעיף יעלו על דעתם שאת ההמרה מהמט"ח הלא דולרי לדולר יש לעשות "דרך השקל".

המשיבות עצמן טענו (סעיף 13 לסיכומים) שאין החוזה מפרט את דרך החישוב ושאת נוסחת החישוב ניתן ללמוד מהעלון המצורף לו. מכאן שעלון דברי ההסבר איננו מהווה רק פירוט, של תנאי החוזה בלשון ברורה ובפורמט נוח למשתמש, אלא יש בו כדי להוסיף על החוזה ולהציע לו פרשנות אחרת מהפרשנות הסבירה.

במילים אחרות עלון דברי ההסבר מהווה ניסיון להוסיף לחוזה תניות שאין בו בדרך של הודעה חד צדדית ובכסות של "דברי הסבר".

מעבר לפרשנות הלשונית יש לתת את הדעת גם לנסיבות כריתת החוזה, בהקשר זה נדגיש, והדברים חשובים, שלא הוכח ע"י המשיבות ואף לא נטען על ידן שהן אכן מבצעות המרה משולשת בפועל. ענייננו כאן בנוסחה לחישוב המרה ולא בהמרה שמבוצעת דה-פקטו. השאלה העומדת למחלוקת היא האם החוזה מתיר את הנוסחה המשולשת בה בחרו המשיבות. אילו היה מוכח שהמרה כזו מבוצעת הלכה למעשה אזי היה בדברים להוות נסיבה עובדתית לחיזוק פרשנות החוזה כגירסת המשיבות, היעדר הוכחה פוזיטיבית מסוג כזה מהווה חיזוק לעמדה הפרשנית הנגדית, שכן אין כל הגיון בחישוב ההמרה על פי נוסחה שאינה מייצגת את ההמרה המבוצעת בפועל ולפיכך אין גם כל סיבה להניח שהצדדים הבינו את סעיף 7(ג) כמתיר המרה כזו.

באשר לפרקטיקה המקובלת בשוק בעסקאות מסוג זה המשיבות טענו, בסעיף 29 לתשובתן הנתמך בתצהירו של מר פנחס שליט, כי:

"אין זה מקובל, אף לא נהוג, להמיר מטבע זר אחד אל מטבע זר אחר, מבלי "לעבור" דרך המטבע המקומי. אם בכלל קיימות עסקאות המרה שאינן "עוברות" דרך המטבע

המקומי, הרי שהן חריג שבחריגים, ובדאי אינן נוהגות בעסקאות המקבילות לרכישות שמבצעים לקוחות המשיבות."

לעומתן טענו המבקשים כי דווקא המרה על דרך "ההצלבה", היא המרה ישירה בין מטבעות זרים, מהווה את אופן חישוב ההמרה המקובל. אף אחד מהצדדים לא הביא בפני בית המשפט עדות מומחה בלתי תלוי לעניין הנוהג המקובל בשוק בחוזים מהסוג דנן, בכל הנוגע לאופן חישוב המרת מטבעות בעסקאות בכרטיס אשראי בחו"ל. יחד עם זאת עלה מהראיות שחברת ויזה כ.א.ל. אינה משתמשת בנוסחה המשולשת בחישוב ההמרה בעסקאות דומות.

אם נוסיף לכך את הכלל שבמקרה של חוסר בהירות יש לפרש את החוזה כנגד המנסח, וכשברור מי המנסח כאן כי אז נראה שהפרשנות הנכונה לסעיף 7 (ג), לאור לשונו ונסיבותיו, היא שאין הוא מתיר את חישוב ההמרה על פי הנוסחה המשולשת. לשון החוזה מתייחסת או להמרה ישירה מהמט"ח הלא דולרי ישירות לשקל או להמרת המט"ח לדולר ואז לשקל. אין ללמוד ממנו או מנסיבותיו כל כוונה להתיר המרה נוספת. צדקו המשיבות בסיכומיהן שאין החוזה מאמץ את נוסחת חישוב ההמרה המשולשת אולם טעו בסוברן שאין בחוזה כל נוסחה לחישוב ההמרה. כאמור הסעיף מציין שני נתיבי המרה כלליים, האחד ישיר והשני כפול. אין במסמך "חוץ חוזי", שהוא בגדר הודעה או הבעת עמדה חד צדדית באשר לפרשנות החוזה, כדי לחייב את הצד השני לקבלה או להחזיר לתוך החוזה את שאין בו.

ה. האם עומדת למבקשים עילת תביעה בתובענה ייצוגית?

פירוט הדינים

המבקשים ביססו את עילת תביעתם על מספר מקורות משפטיים. יחד עם זאת כיון שעניינו בבקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית, יידונו רק עילות שיכולות להוות מצע לתובענה ייצוגית במקרה דנן.

המבקשים ביקשו לאשר את תובענתם כתובענה ייצוגית מכוח שלושה דינים חלופיים: פרק ג' לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א – 1981 (להלן: "חוק הבנקאות (שירות ללקוח)"), תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: "התקנות" ו- "תקנה 29"), חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הצרכן").

סעיף 1 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 מגדיר תאגיד בנקאי מה הוא:

"תאגיד בנקאי" - כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, לרבות תאגיד עזר כמשמעותו באותו חוק;

סעיף 1 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 מגדיר מה הוא תאגיד עזר:

"תאגיד עזר" - תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי ושעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שנתייחדו לתאגידים בנקאיים לפי סעיפים 13או21."

אין מחלוקת בין הצדדים כי המשיבות הן בגדר תאגיד בנקאי לצורך חוק הבנקאות (שירות ללקוח).

מקום בו הסדיר המחוקק את דיני התובענה הייצוגית במגזר מסויים או בסוג נתון של יחסים משפטיים אזי החפץ לתבוע תביעה ייצוגית ימצא מזור באחת מעילותיו של אותו דין ספציפי, במקרה דנן הדין הוא חוק הבנקאות (שירות ללקוח).

סעיף 39 (1) לחוק הגנת הצרכן קובע:

"סייג לתחולה

הוראות חוק זה לא יחולו על שירות הניתן בידי אחד מאלה:

1. תאגיד בנקאי כמשמעותו בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"מ-1981;

מכאן שגם על פי הדין וגם על פי ההלכה אין למבקשים עילת תביעה בתובענה ייצוגית במקרה דנן מכוח דיני הגנת הצרכן.

לענין תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי-

אין לראות בתקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי "רשת ביטחון" בה נופלת כל תובענה כנגד תאגיד בנקאי שלא מצאה עילה מתאימה בחוק הבנקאות בדרכה לאישורה כתובענה ייצוגית. אין ספק שעילות התביעה שבחוק הבנקאות קיימות ונכללות, מהבחינה האנליטית משפטית, בעילות התביעה הכלליות במשפט האזרחי למשל בדיני החוזים, הנוזיקין ועשיית העושר. משבחר המחוקק להסדיר את העילות לתביעה ייצוגית במסגרת סוג יחסים משפטיים מסוים בחוק ספציפי, בו יוחדו עילות מסויימות מתוך מכלול העילות המצויות בדין הפרטי הכללי, אין מקום לעקוף את המחוקק ע"י פתיחה מחדש של מלוא מגוון עילות התביעה שבדין האזרחי דרך תקנה 29. זה היה עושה את חוק הבנקאות פלסטר ועוקף את רצון המחוקק, שחוקה ששקל בכובד ראש מהן העילות בניין יש להתיר תביעה ייצוגית בתחום יחסי בנק-לקוח.

דברים דומים נקבעו כבר בבית משפט זה בת"א 2157/99 סמואלס נ"י עיריית רחובות (טרם פורסם) שם נקבע:

"כיום, משחוקקו חוקים ספציפיים המסדירים הגשת תובעות ייצוגיות, - אין לומר שתקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי...הינה פתח המילוט אליו יוכל בעל דין להיכנס ולומר, את תנאי החוק הספציפי לא הוכחתי, אבל אני נופל בגדר של תקנה זו".

לפיכך תובענה ייצוגית בענייננו צריכה לעבור דרך דיני הבנקאות, הן באשר לעילת התביעה והן באשר לטעמים לאישורה כתובענה ייצוגית.

ונשוב אם כך לחוק הבנקאות (שירות ללקוח);

לטענת המבקשים גבו המשיבות עמלה סמויה מלקוחותיהן בעסקאות מהסוג בה עסקינן ולשיטתם האופן בו הציגו המשיבות את סוגיית ההמרה בחוזה היה בה כדי להטעות את ציבור הלקוחות מלזהות את העמלה הטמונה בו.

סעיף 16 לחוק הבנקאות קובע שניתן להגיש תובענה ייצוגית מכוחו על יסוד העילות המנויות בו. המבקשים נסמכו בתביעתם על סעיפים 3 ו-4 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1985 (להלן: "חוק הבנקאות"), המתיחסים לעילת תביעה בגין איסור פגיעה בנסיבות מיוחדות.

ונפתח דווקא בסעיף 4 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) שזו לשונו:

4. "איסור פגיעה בנסיבות מיוחדות

לא יעשה תאגיד בנקאי - במעשה או במחדל, בכתב או בעל-פה או בכל דרך אחרת - דבר שיש בו משום ניצול מצוקתו של לקוח, חולשתו השכלית או הגופנית, בורותו, אי-ידיעתו את השפה או חוסר ניסיונו, או הפעלת השפעה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה של מתן שירות בתנאים בלתי סבירים או כדי לתת או לקבל תמורה השונה במידה בלתי סבירה מהתמורה המקובלת."

המבקשים לא הוכיחו כל "נסיבה מיוחדת" מהסוג המנוי בסעיף הנ"ל ואין באמתחתם ולו צל צילה של עילת תביעה מכוח סעיף זה.

סעיף 3 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) קובע:

3. "איסור הטעיה

לא יעשה תאגיד בנקאי - במעשה או במחדל, בכתב או בעל-פה או בכל דרך אחרת - דבר העלול להטעות לקוח בכל ענין מהותי למתן שירות ללקוח (להלן - הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים:

- (1) המהות והטיב של השירות;
- (2) מועד מתן השירות;
- (3) התשואה והתועלת שניתן להפיק מהשירות;
- (4) זהות נותן השירות;
- (5) החסות, העידוד או ההרשאה שניתנו למתן השירות;
- (6) המחיר הרגיל או המקובל או המחיר שנדרש בעבר בעד השירות;
- (7) חוות דעת מקצועית שניתנה לגבי טיב השירות או מהותו;

(8) תנאי אחריות לשירות ;
(9) תקופת מתן השירות ודרכי חידושו."

לטענת המבקשים חטאו המשיבות בכך שהטעו אותם, בכך שכללו בנוסחת חישוב ההמרה עמלה הכרוכה במה שנחזה כמימון עלות ההמרה גרידא.
 סעיף 7(ב) לחוזה דן בזכותן של המשיבות, מכוח החוזה, לגבות עמלה בשל עניינים הקשורים בשימוש בכרטיס האשראי, כגון הפרשי שער מטבע.
 סעיף 7(ג) דן בחיוב לקוחות בעמלה בגין ההמרה שלאור לשון החוזה נראית כנפרדת מנוסחת חישוב ההמרה שברישא סעיף 7(ג).
 המבקשים טענו שגביית עמלה, בנוסף לעלות ההמרה, במסגרת הנוסחה לחישוב ההמרה, מהווה הטעיה.

לטענת המבקשים הלקוח הסביר, כשהוא קורא את סעיף 7(ג), בודאי בהקשר של סעיף 7 המציין עמלות בנפרד מנוסחת ההמרה, סבור שאין בנוסחת חישוב ההמרה אלא מימון הוצאות ההמרה, ואין הוא יכול להבין שלצד העמלות האחרות המנויות בסעיף 7 ולצד יתר התשלומים הכרוכים בשימוש ובהחזקה בכרטיס אשראי ישנה גם עמלה הכרוכה בנוסחת חישוב ההמרה.

המשיבות גרסו שאין עליהן כל חובה לציין בחוזה או להבהיר שכרוכה בנוסחת חישוב ההמרה כל עמלה. לדבריהן די בכך שנוסחת החישוב היתה בפני הצדדים בעלון המידע, מהם יכלו להבין שנגבית מהם עמלה.
 נחזור בשלישית לנוסחו של סעיף 7(ג):

"אם תבוצעה בכרטיס רכישות במטבע חוץ, תהיה המנפיקה רשאית לחשבן כאילו נעשו..."
(נספח ג' לבקשה)

אכן צודקות המשיבות שאין החוזה מציין שנוסחת ההמרה כוללת בה עמלה, על פני הדברים נדמה שמדובר בחישוב עלות העסקה, הכולל את עלויות ההמרות.
 מכתבי הטענות עולה שהמבקשות זוכות ברווח כספי, שמשנתנה מהמרה להמרה בהתאם לסכום ולשערי המטבעות המשתנים, מפעולת ההמרה. בשל העובדה שעמלה מוגדרת אליבא דהמשיבות כסכום או אחוז קבוע ומסוים וכיון שרווחיהן מההמרות היו בלתי קבועים בשל השינויים בשערי המטבעות אין, לדעת המשיבות, לראות באותם רווחים משום עמלה. עוד טענו המשיבות שלעיתים הן יצאו נפסדות מעסקה ההמרה, בשל שערי המטבעות. יחד עם זאת מסיכומי המשיבות עולה שנוסחת ההמרה בה הן השתמשו יצרה להם על פי רוב רווחים. דהיינו נוסחת חישוב ההמרה לא היוותה רק את חישוב עלות ההמרה בין המטבעות, אלא היה בה לשמש מקור לרווחים למשיבות. ככל הנראה העמלות שלכאורה עקרונית מתיר להן החוזה לגבות נגבן, לפחות בחלקן, דרך נוסחת ההמרה. אין משמעות רבה לסיווג של אותם רווחים כעמלה אם לאו, החשוב הוא שמדובר בכספים שבעצם נגבו מהמבקשים לא רק בכדי לממן את הפעולה אלא לממן הפקת רווח ע"י המשיבות. בין עם מדובר בעמלה קבועה או משתנה או ברווח לו כינוי אחר, הרי שחובת המשיבות היתה לחושפו ולהציגו בבירור בפני לקוחותיה, כבר בחוזה ההתקשרות ולפחות בפרסומים שונים ובהודעות כגון בעלון המידע. זוהי חובתו של תאגיד בנקאי וגם של תאגיד עזר לפי דיני הבנקאות. אין די בפרסום נוסחת החישוב בעלון מידע, צריך לידע את הלקוחות שטמונה בנוסחה עמלה, דבר אותו לא ניתן ללמוד מהחוזה או מעלון המידע.
 גביית כספים בכסות של מה שנחזה כנוסחה לחישוב עלויות בלבד, היא בגדר הטעיית הלקוח שלא יכול להבין מהחוזה או מפרסומי המשיבות שנוסחת חישוב ההמרה כוללת בקרבה גם גביית מה שניתן לכנות "עמלה רכה". הדברים עוד מתחזקים לנוכח העובדה שהנוסחה בה עשו המשיבות שימוש בפועל כלל אינה מנויה בחוזה, אינה מתיישבת עמו וגם לא מייצגת את מהות ההמרה בפועל, שכן כאמור כלל לא הוכח שהמרה משולשת מתקיימת הלכה למעשה.

בסיכומיהן הגיבו המשיבות על תביעת המבקשים באלו המילים:

"70. למה הדבר דומה – לחיוב סוחר למכור את הסחורה במחיר בה קנה אותה !! אין, ולא יכול להיות, מקור בזין לסעד אבסורדי זה !!!"

אלא שבמקרה שלפנינו, בניגוד למקרה של הסוחר, עולה מהחוזה ומפרסומי המשיבות שחישוב ההמרה הוא חישוב של עלות ההמרה גרידא. הקונה מסוחר מבין שכל רווחיו נובעים מהמכירה, לעומת זאת בעל כרטיס אשראי משלם עמלות שונות במסגרת יחסיו עם המשיבות, כולל אלו

שניתן היה לגבות לפי סעיף 7 לחוזה; ובהחלט יכול להניח שנוסחת ההמרה היא רק נוסחה לחישוב ההמרה, לאור המצג החוזי.
ביחסי בנק-לקוח, יש חובה להבהיר ללקוח שנגבית ממנו עמלה במקרה כזה; ואין להניח, בלא הודעה מתאימה, שהוא יודע עליה ומסכים לה כפי שיודע הקונה מסוחר שבמחיר המוצר כולו רווח לסוחר.

מקום בו חברת כרטיסי אשראי גובה סכומים מלקוחותיה עליה לעשות זאת בשקיפות, בברור וללא הטעיה. במקרה דנן הן מהחווה והן מעלון דברי ההסבר עולה שנוסחת חישוב ההמרה היא דרך חשבונית לחשב את עלות ההמרה, הא ותו לא.

גאוותן של המשיבות, העולה מכתבי טענותיהן, שהן בניגוד לחברות כרטיסי אשראי אחרות, אינן גובות עמלות בגין המרות עסקאות במט"ח מעידה על הפסול בהתנהגותן, כי בפועל גובות המשיבות סכומי כסף בעבור עסקאות ההמרה שעלותן דומה לזו שאצל מתחריהן, אלא שהן מציגות עצמן כמי שאינן גובות עמלות בגין עסקאות אלה.

אין המשיבות יכולות להסתיר עמלות שהן גובות מלקוחותיהן בטענה שאין המדובר ב- "עמלה" כיון שהסכום אינו יציב ו/או קבוע. בכך שכרכו את רווחיהן בתוך נוסחת ההמרה, מבלי להצהיר על כך, הן חטאו בהטעיה אסורה של לקוחותיהן, וכמו כן הן לא עמדו בחובתן למסירת מידע על עמלות בהתאם לסעיף 5א לחוק הבנקאות (שירות ללקוח).

מעבר לכך, בכך שעקפו את חובתן לחשוף עמלות שהן גובות בתירוץ שחובת חשיפת עמלות וחיובים אינה חלה עליהם, שכן אין מדובר בעמלה נוקשה או קבועה, הן הפרו את חובתן לנהוג בתום לב ובדרך מקובלת.

הטעיה קיימת בכך:

שקיים שימוש בנוסחת חישוב יקרה ללקוח שאינה בגדר מה שהוסכם עליו בחוזה, ובודאי בנסיבות של פערי הכוח האינהרנטיים ליחסי בנק (או תאגיד עזר) – לקוח, על בסיס ניסיון להחדיר את נוסחת ההמרה המשולשת לחוזה דרך הכללתו בעלון הסבר חיצוני לחוזה, שזוכה למידת ביקורת והתייחסות פחותה מצד הלקוח ברגעי כריתת החוזה.

אציין שאין נפקא מינא לכך שיתכן והעלות הכוללת של ביצוע עסקת אשראי במטבע זר אצל המשיבות דומה לזו שאצל מתחריה. חוזה יש לכבד ולבצע בתום לב, כך גם יש לנהוג במו"מ לקראתו. המצג החוזי שהניחו המשיבות בפני לקוחותיהן והתנהגותן במשך ביצועו, בהקשר דנן, הם שגיבשו את ההטעיה על גווניה. חשוב לתת את הדעת גם שיתכן ובשל העובדה שהחווה נתזה על פניו להיות כדאי יותר בעת המו"מ מאשר החווה אצל מתחריה של המשיבות, היה בכך אולי כדי למשוך לקוחות שהסתמכו על המצג החוזי. הדברים נכונים גם באשר לניסיונם של המשיבות להיאחו בעובדה שבבנק הפועלים, עמו הן עובדות, עלות רכישת מט"ח היא דומה לזו שנובעת מנוסחת ההמרה המשולשת.

מכאן שברמה הנורמטיבית עומדת למבקשים עילת תביעה בשל הטעיה ואי מסירת מידע על עמלות מצד המשיבות.

1. האם יש לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית?

סעיף 16ב לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) קובע את התנאים לאישור תובענה ייצוגית מכוחו:

- 16ב. "אישור בית משפט (תיקון: תשנ"ו) (3)
- (א) הגשת תובענה ייצוגית טעונה אישור בית המשפט, והוא לא יאשרה אלא אם כן שוכנע שנתקיימו התנאים האלה:
- (1) גודלה של הקבוצה מצדיק הגשת התובענה כתובענה ייצוגית;
 - (2) קיימת אפשרות סבירה ששאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לקבוצה יוכרעו בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה;
 - (3) הגשת התובענה הייצוגית היא דרך עדיפה על הגשת תביעות אישיות, מוצדקת והוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין;
 - (4) קיים יסוד סביר להניח כי התובע מייצג בדרך הולמת את עניינם של כל הנמנים עם הקבוצה.
- (ב) בית המשפט רשאי להתחשב גם בנזק הצפוי מניהולה של התובענה כתובענה ייצוגית לנתבע, לכלל לקוחותיו ולציבור, לעומת התועלת הצפויה מניהולה בדרך זו לקבוצה ולציבור."

גודל הקבוצה.

המשיבות הן חלק מתשלובת ישראלכרט, תלכיד תאגידים מהגדולים בישראל שעל לקוחותיו נמנים רבבות לקוחות ואף יותר המחזיקים בכרטיסי אשראי בינלאומיים שרבים מהם, ללא ספק עשו מאז 1994 עסקאות בחו"ל באמצעות אותם כרטיסים. המבקשים הגדילו עשות והעריכו את מספרם של חברי הקבוצה בכ- 750,000 לקוחות. במידה ותאושר תובענה זו אין ספק שגודלה של קבוצת התובעים מתאים לתובענה ייצוגית.

שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לקבוצה.

לכל חברי קבוצת בעלי כרטיס אשראי אצל המשיבות, שעשו בו שימוש בחו"ל משנת 1994, יש עניין משותף בשאלות המשפטיות והעובדתיות שהעלו המבקשים בתובענתם. שאלות כגון האם הוטעו? האם נגבה מהם כסף שלא על פי החוזה ושלא כדין? האם זכאים הם להשבה?

תובענה ייצוגית היא דרך עדיפה על הגשת תביעות אישיות.

סכום התביעה האישית של שני המבקשים יחדיו הינו כ-מאה ש. התובענה עניינה בהשבת דמי המרת המטבע בין המט"ח הזר לשקל "והשפעותיה", במידה והיו כאלה, על יתרת דמי ההמרה שנגבתה מהלקוחות.

ככלל, בעבור רוב חברי קבוצת התובעים הפוטנציאלית, מדובר בסכומים קטנים ששיקולי כדאיות כלכלית ושיקולים אחרים אינם מצדיקים הגשת תביעה אישית בגינם. בנסיבות אלא ללא האפשרות של הצטרפות לתובענה ייצוגית תיחסם דהפקטו האפשרות של חברי הקבוצה לממש את זכויותיהם.

התובעים מייצגים הולמים.

למבקשים אינטרס אישי בתביעה, הדומה לאינטרס של יתר חברי הקבוצה, ואינטרס של ממש בהצלחת התובענה הייצוגית. הם מייצגים ע"י עורכי דין שעל פי ניהול תיק זה עד הלום הנם עורכי דין מיומנים מה גם שהתובעים עצמם הנם רואי חשבון במקצועם ובעלי מיומנות אישית מעבר לנדרשת מתובע ייצוגי בתחום בו עסקינן.

עצם העובדה שמבקש 1 היה מעורב בעבר בהגשת תובענות ייצוגיות אינה מורידה או מעלה להיותו תובע הולם.

על מנת שתובע ייצוגי יהיה בלתי ראוי יש להראות שהתנהלותו של תובע ייצוגי בעבר מטילה רבב במידת התאמתו למטלה זו.

כמו כן תובע ייצוגי מיומן יכול להיות, לעיתים, בעל מומחיות וניסיון שיש בהם דווקא לקדם את האינטרס הקבוצתי.

סכומים לא אחידים

המשיבות טענו שאין לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית בשל היעדר האחידות בסכומים המגיעים לכאורה לכל אחד מחברי הקבוצה ובשל הקושי בחישובם. קושי זה מקורו בעובדה שכל לקוח מלקוחות המשיבות עשה עסקה במטבע זר בחו"ל ביום אחר, בשעה אחרת, בבית עסק אחר ובמטבעות שונים ועל כן ההמרות בין המט"ח לשקל נעשו לפי שערים שונים בכל מקרה ומקרה. זהו קושי אינהרנטי לכל תביעה ייצוגית הנוגעת להמרות מטבע, הרי לעולם לא תוכל להתקבץ קבוצה שהעסקאות של כל חבריה נעשו לאור אותם שערי המרה בדיוק. קבלת עמדת המשיבות משמעותה חסימת אפשרות התביעה הייצוגית בענייני המרות מטבע. זה מצב בלתי רצוי שכן הוא מייתר את אחד מכלי הפיקוח החשובים על תאגידים בנקאיים, להם יתרון כוח משמעותי ומסוכן ביחסיהם עם לקוחותיהם, יתרון עליו יש לשים מגבלות, סייגים ופיקוח כגון התביעה הייצוגית. מעבר לכך יהיה בחסימה מעין זו ליטול מתובעים פוטנציאלים את האפשרות לממש את זכותם לסעד. זה מצד אחד; מצד שני לא הוברר אם קיים קושי משמעותי אמיתי באתור הנתונים הפרטניים של ההמרות. לכן נראה לי, כי בשלב זה נושא הסכומים השונים ולעיתים גם "קטנים" לא אמור להוות מכשול בפני המבקשים.

לצד סעד ההשבה האישי ביקשו המבקשים סעד חלופי. כלשונם בסעיף 54 ד' לבקשה:

"אם יקבע בית המשפט כי השבת הכספים ללקוחות אינה ישימה בנסיבות העניין, יתבקש בית המשפט להורות על מתן סעד לטובת כלל חברי הקבוצה או לטובת הציבור כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין, בין על דרך הקמת קרן לטובת חברי הקבוצה או לטובת הציבור, הכל כפי שיקבע בית המשפט."

סעד חלופי זה נופל במסגרת סמכותו של בית משפט זה לאור סעיף 16ט (ב) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) שקובע:

16ט. "שיפוי ופיצוי מיוחד (תיקון: תשנ"ו) (3)

(ב) ראה בית המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינו מעשי בנסיבות הענין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע את התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, אולטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין."

במידה ויסתבר שיש קושי אובייקטיבי של ממש להיענות לתביעה לסעד השבה אישי לכל אחד מחברי קבוצת התובעים במקרה דנן. או שאין דרך מידתית להתגבר עליו, ישקול בית המשפט את סמכותו המנויה בסעיף 16ט(ב) הנ"ל. הכל כמובן כפוף להצלחת התובעים להוכיח את תובענתם בהליך העיקרי.

לעומת זאת אין ממש בטענת המשיבות באשר לאי אחידות הסעד לו זכאים חברי הקבוצה. הסעד הוא השבה. אי האחידות היא בסכומים ולא בעצם הסעד המבוקש, בטבעו או בעילה מכותו הוא נתבע. כפי שראינו שקושי שיכול להתעורר מאי אחידות בגובה הסכומים להם זכאי כל אחד מחברי הקבוצה ובשוני באופן חישוב הסכומים נתן המחוקק מזור בסעיף 16ט (ב) הנ"ל.

המשיבים לא העלו כל טענה מכח סעיף 16(ב) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח). למרות זאת, סבורתני, שעל בית המשפט להתייחס לסעיף זה בין אם נטען ובין אם לאו, עקב מהותה של הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית, ובהיות סעיף זה "חריג" בחוקים הספציפיים הקובעים את התנאים לאישור התובענה כתובענה ייצוגית. וזה נוסח הסעיף 16(ב):

"בית המשפט רשאי להתחשב גם בנוק הצפוי מניהולה של התובענה כתובענה ייצוגית לנתבע, לכלל לקוחותיו ולציבור, לעומת התועלת הצפויה מניהולה בדרך זו לקבוצה ולציבור".

במצב של היום, אילו היה מדובר באישור תובענה ייצוגית כנגד בנק, יתכן היה לבוא ולאמר שבית המשפט יושב בתוך עמו ומודע להתרחשויות הבנקאיות שקורות לאחרונה. לא כך הדבר ביחס לחברות האשראי. אם הסעיף 16(ב) חל עליהן מכח הגדרתן, נראה שלא הונחה כל תשתית ראייתית לחשד או חשש שסדר גודל כזה של תביעה עשוי לגרום להן יותר נזק מאשר לקבוצה הגדולה ולציבור בדרך כלל.

הגדרת הקבוצה
בקבוצת התובעים בשמם מוגשת התובענה הייצוגית יכללו כל לקוחות המשיבות שעשו שימוש בכרטיסי האשראי שלהם לביצוע עסקאות במט"ח שאיננו דולרי ארה"ב, מאז שנת 1994 ועד ליום פרסום החלטה זו.

ז. סוף דבר

השתכנעתי שאין התובענה תובענה בעלמא ושיש לה, לאחר אישורה כתובענה ייצוגית, סיכוי סביר להצלחה גם בהליך העיקרי.

התובענה מאושרת כתובענה ייצוגית על יסוד העילות המנויות לעיל.

המשיבות תעברנה למבקשים את המידע הרלבנטי להמשך ניהול תובענה זו לעניין הוכחת הנזק הכללי של כל חברי הקבוצה ולעניין האפשרות למתן סעד השבה אישי לכל אחד מחבריה, תוך 60 יום מהיום.

הצדדים יגישו תוך 30 יום מהיום נוסח מוסכם לפרסום הודעה בעתונים. התיק יועלה ללשכתי למטרה זו בתאריך 5/10/02. בהעדר הסכמה בדבר הודעה, תינתן החלטה מתאימה ע"י ביהמ"ש באותו יום. אני מחייבת את המשיבות בתוצאות ובשכ"ט עו"ד בהליך זה בסכום של 30,000 ₪ + מע"מ.

ניתן והודע ביום 4/9/2002 במעמד

ד"ר דרורה פלפל, שופטת

נוסת זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח

רע"א 8851/02

בפני: כבוד השופט א' ריבלין
כבוד השופטת מ' נאור
כבוד השופטת א' חיות

המבקשות: 1. ישראל כרמל בע"מ
2. יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ

נגד

המשיבים: 1. יצחק שלומוביץ
2. ירחמיאל שרון

בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב יפו בת.א. 2355/01 מיום 4.9.2002 שניתנה על ידי כבוד השופטת דרורה פלפל

תאריך הישיבה: כ"ח בכסלו התשס"ד (23.12.03)

בשם המערערים: עו"ד אגמון צבי

בשם המשיבים: עו"ד בלושטיין גדיאל

פסק-דין

השופטת מ' נאור:

1. בית המשפט המחוזי בתל אביב יפו (כב' השופטת ד' פלפל) אישר לשני המשיבים, שניהם רואי חשבון במקצועם, הגשת תביעה ייצוגית נגד המבקשות לפי חוק הבנקאות (שירות ללקוח) תשמ"א-1981. המבקשות הן חברות העוסקות בתחום כרטיסי האשראי ונמנות על תשלובת ישראל כרמל. הן מגפיקות כרטיסי חיוב לעסקאות ורכישות בארץ ובחול. החברות ביקשו רשות ערעור על ההחלטה לאשר הגשת תביעה ייצוגית. דגו בבקשה כאילו ניתנה רשות ערעור לפי תקנה 410 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984.

2. אקדים מסקנה לניתוח: דעתי היא שיש לקבל את הערעור. טעם הדבר נעוץ בכך שלאף אחד משני המשיבים – התובעים אין עילת תביעה אישית, ועל כן אין הם יכולים להגיש תובענה ייצוגית.

3. המשיבים טענו בתביעתם כי החברות מחייבות את לקוחותיהן בגין עסקאות במטבע חוץ שאיננו דולרי בהמרות מיותרות, ללא ידיעתם של הלקוחות, כשהמרות אלה כלל אינן מבוצעות בפועל, והן גובות תמורה בגין כך. בצורה זו, כך נטען, גובות החברות עמלה מוסווית בכסות של המרת מטבע.

4. יסוד התביעה כפער הקיים בין החוזה שכרתו החברות עם לקוחותיהם לבין עלון המסופק ללקוחות יחד עם כרטיס האשראי.

סעיף 7(ג) לחוזה קובע:

"אם תבוצענה בכרטיס רכישות במטבע חוץ, תהיה המנפיקה רשאית לחשבן כאילו נעשו בדולרים של ארה"ב, או במטבע העסקה, לפי בחירת המנפיקה. המנפיקה תבצע המרות מטבע כאמור לעיל, וכן לצורך חיוב החשבון, כהתאם לשערי המטבע שיהיו נהוגים בעת ביצוע כל המרה, בין אם מדובר בהמרת מטבע חוץ כלשהו לדולרים, כאמור לעיל, ובין אם למטבע ישראלי. לצורך חיוב החשבון שער ההמרה למטבע ישראלי יהיה שער רכישת מטבע חוץ (העברות והמחאות) שיהיה נהוג בבנק הפועלים בע"מ ביום בו תבצע המנפיקה את החישוב, אך לא בהכרח ביום החיוב, וזאת בצירוף עמלות וכל תשלומי החובה שיחולו בקשר לרכישת מטבע חוץ ו/או העברתו לחו"ל או לשימוש בכרטיס".

העלון מתאר, בין השאר, את הדרך לפיה מחושבת המרת המטבע הזר (שאינו דולרי) לשקלים:

"הדרך בה מחושבת ההמרה

א. הסכום במטבע המקורי מוכפל בשער מכירה - העברות והמחאות (בין המטבע המקורי לשקל) ומחולק בשער קניה - העברות והמחאות (בין הדולר לשקל). מפעולה זו מתקבל סכום הרכישה בדולר ארה"ב.

ב. סכום הרכישה בדולר ארה"ב (כפי שנתקבל מהחישוב הראשון), מוכפל בשער המכירה - העברות והמחאות (בין הדולר לשקל). מפעולה זו מתקבל סכום החיוב בש"ח.

שערי העברות והמחאות שצוינו לעיל, הינם השערים כפי שנקבעו בבנק הפועלים בע"מ, ליום בו בוצע החישוב, אך לא בהכרח ביום החיוב.

5. לפי קביעתה של הערכאה הראשונה החוזה מאפשר לחברות דק "המרה כפולה", ואילו העלון לפיו נוהגות המשיבות בפועל מאפשר "המרה משולשת". כפי שמשקף מהעלון, וכפי שנעשה בפועל, תחילה ממירים את סכום העיסקה במט"ח לא דולרי למונחים שקליים, כשמשתמשים ב"שער המכירה – העברות והמחאות", את הסכום שהתקבל בשקלים ממירים לדולרים כשמשתמשים ב"שער הקנייה – העברות והמחאות", ולבסוף נעשית המרה סופית מהדולר לשקל על פי "שער המכירה – העברות והמחאות". לעומת זאת, לפי החוזה, החברות זכאיות לחשב את מחיר העסקה במט"ח שאינו דולרי או בדולרים או בסוג המטבע בו נעשתה העיסקה. המשיבות בחרו לערוך את החישוב במטבע דולרי ולצורך כך מתבקשת, לפי החוזה, המרה כפולה בלבד: המרת המטבע הזר לדולרים והמרת הסכום שהתקבל מדולרים לשקלים. אין מקום, לפי החוזה, להמיר את המטבע הזר לדולרים "דרך השקל" כפי שנעשה בפועל.

6. בית המשפט קבע כי העלון איננו חלק מן החוזה, ואין הוא גם בגדר פרשנות מחייבת של החוזה. העלון, כך נקבע בפסק הדין, מוסיף על החוזה פרשנות אחרת מהפרשנות הסבירה, ומוסיף בחוזה תנאים שאין בחוזה בדרך של הודעה חד צדדית ובכסות של "דברי הסבר". הפרשנות הנכונה של החוזה לאור לשונו ונסיבותיו היא שאין הוא מתיר את ההמרה המשולשת.

7. לאחר שבית המשפט קבע כי שיטת ההמרה בפועל בה נוקטות החברות – זו הקבועה בעלון – איננה תואמת את החוזה, הוא נפנה לשאלה אם עומדת למבקשים עילת תביעה כתובענה ייצוגית. החברות הן תאגיד בנקאי כאמור בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981 (להלן: חוק הבנקאות (שירות ללקוח)). על כן, ולאור הוראת סעיף 39(1) לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 לא חל חוק הגנת הצרכן על תאגיד בנקאי כמשמעו בחוק הבנקאות (שירות ללקוח). גם תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי תשמ"ד-1984, אינה יכולה לסייע לתובעים. לעניין תקנה 29, אע"פ בקצרה כי מסקנתו של בית המשפט המחוזי עולה בקנה אחד עם פסק הדין המאוחר יותר ב-רע"א 3126/00 מ"י נ' א.ש.ת. ניהול פרודיקטים וכוח אדם בע"מ, פ"ד נו (3) 220. פסק דין זה ניתן ברוב דעות, והוא עומד לדין נוסף, אך קביעתו – מחייבת היא. מכל מקום בית המשפט לא איפשר למשיבים תובענה ייצוגית בעילה חוזית מכח תקנה 29, על כך לא ערערו המשיבים לפנינו.

בית המשפט ציין, כי תובענה ייצוגית צריכה לעבור דרך דיני הבנקאות הן באשר לעילת התביעה והן באשר לטעמים לאישורה כתובענה ייצוגית. בית המשפט הפנה לסעיף 16 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) הקובע שניתן להגיש תובענה ייצוגית מכוחו על יסוד העילות המנויות בו. בבקשה צוינו עילות תביעה לפי סעיף 3 לחוק ולפי סעיף 4 לחוק. עילת תביעה לפי סעיף 4 לחוק שלל בית המשפט. אין צורך לפרט משום שהמשיבים לא הגישו, כאמור, ערעור על עילות תביעה אותן לא קיבלה הערכאה הראשונה.

8. בית המשפט קבע כי עומדת לתובעים עילת תביעה כאמור בסעיף 3 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) הקובע:

3. איסור הטעיה

לא יעשה תאגיד בנקאי – כמעשה או במחדל, בכתב או בעל-פה או בכל דרך אחרת – דבר העלול להטעות לקוח בכל ענין מהותי למתן שירות ללקוח (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים:

- (1) המהות והטיב של השירות;
- (2) מועד מתן השירות;
- (3) התשואה והתועלת שניתן להפיק מהשירות;
- (4) זהות נותן השירות;
- (5) החסות, העידוד או ההרשאה שניתנו למתן השירות;
- (6) המחיר הרגיל או המקובל או המחיר שנדרש בעבר בעד השירות;
- (7) חוות דעת מקצועית שניתנה לגבי טיב השירות או מהותו;
- (8) תנאי אתריות לשירות;
- (9) תקופת מתן השירות ודרכי חידושו.

המשיבים טענו בפני הערכאה הראשונה, וטענתם זו התקבלה, כי גביית מה שכונה "עמלה רכה" במסגרת הנוסחה לחישוב ההמרה – מהווה הטעיה. בית המשפט הוסיף וציין כי נוסחת ההמרה יצרה לחברות, על פי רוב, רווחים. אין משמעות רבה, לדעתו, לסיווג הרווחים כעמלה. החשוב הוא, כך ציין:

"שמדובר בכספים שבעצם נגבו מהמבקשים לא רק בכדי לממן את הפעולה אלא למען הפקת רווח ע"י המשיבות. בין עם [כך] מדובר בעמלה קבועה או משתנה או ברווח לו כינוי אחר, הרי שחובת המשיבות היתה לחושפו ולהציגו בבירור בפני לקוחותיה, כבר בחוזה ההתקשרות ולפחות בפרסומים שונים ובהודעות כגון בעלון המידע. זוהי חובתו של תאגיד בנקאי וגם של תאגיד עזר לפי דיני הבנקאות. אין די בפרסום נוסחת החישוב בעלון מידע, צריך לידע את הלקוחות שטמונה בנוסחה עמלה, דבר אותו לא ניתן ללמוד מהחוזה או מעלון המידע. גביית כספים בכסות של מה שנחזה כנוסחה לחישוב עלויות בלבד, היא בגדו הטעיית הלקוח שלא יכול להבין מהחוזה או מפרסומי המשיבות שנוסחת חישוב ההמרה כוללת בקרבה גם גביית מה שניתן לכנות 'עמלה רכה'. הדברים עוד מתחזקים לנוכח העובדה שהנוסחה בה עשו המשיבות שימוש בפועל כלל אינה מנויה בחוזה, אינה מתיישבת עמו וגם לא מייצגת את מהות ההמרה בפועל, שכן כאמור כלל לא הוכח שהמרה משולשת מתקיימת הלכה למעשה."

את המסקנה כי קיימת הטעיה חזק בית המשפט בהגמקות נוספות, ולא נאריך. נעיר כי בית המשפט קבע גם כי המשיבות הפרו את חובתן למסור מידע על עמלות כנדרש בסעיף 5א לחוק הבנקאות (שירות ללקוח).

9. לאחר מכן קבע בית המשפט כי התקיימו כל התנאים הקבועים בסעיף 16ב לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) לאישור התביעה הייצוגית – ואשר אותה.

ההטעיה

10. המבקשות טוענות כי אין מתקיימת עילה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית, באשר אין מתקיימת הטעיה. לפי הטענה, המבקשות סיפקו ללקוחותיהן מצג ברור, מלא וחד משמעי, שכן

פ-טד עליון ישראלכרט

ההסכם קובע מפורשות את זכותן לחשב רכישות שנעשו במטבע זר כאילו נעשו בדולר של ארצות הברית. לגרסת המבקשות, אף אם אין לראות בעלון ההסבר שניתן על-ידן ללקוחות - ושלפיו מבוצעת ההמרה בפועל - כחלק מן החוזה, הרי שיש לראות בו כחלק מן המצגים של המבקשות כלפי לקוחותיהן, ודי בכך כדי לקבוע כי המבקשות הציגו ללקוחותיהם מצג ברור שאינו נגוע בהטעיה.

11. מוכנה אני לקבל כי מי שעייין בחוזה בדקדקנות ולא עיין בעלון הוטעה לחשוב שתחבצע "המרה כפולה" בלבד, ולא סבר שתחבצע "המרה משולשת".

המבקשות מוסיפות וטוענות כי אין מוטלת עליהן חובה לגלות ללקוחותיהם שצפוי לצמוח להן רווח מפעולת ההמרה, ועל כן הן לא חטאו באי גילוי פרטים מקום שיש חובה לגלותם. טעם נוסף לכך שאין קיימת חובת גילוי אודות רווחי הבנק הוא, לטענת המבקשות, אי-הוודאות השוררת (לטענתן) באשר לשאלה האם אופן חישוב ההמרה יצור רווח או הפסד.

12. אינני מוצאת כל פגם בהחלטת בית המשפט קמא בנוגע לקביעתו כי למי שעייין בחוזה ולא בעלון עומדת לכאורה עילת ההטעיה.

13. ואולם "הקבוצה" בשמה התבקשה ואושרה הגשת תביעה ייצוגית אינה עשויה מעור אחד. חלק מן הקבוצה לא עיין, מן הסתם, לא בהוראות החוזה בעניין ההמרה ולא בהוראות (הסבוכות) שבעלון. חלק אחר - ואם יותר לי לנחש, חלק קטן - קרא הן את החוזה והן את העלון, והיה ער לפער ביניהם, אך הדבר לא מנע בעדו לרכוש את כרטיס האשראי (הנרכש מחדש מדי שנה). על חלק זה, שלהערכתו אינו גדול, יכולים להימנות, למשל, מי שממעטים לנסוע לחו"ל או מי שממעטים לנסוע לארצות בהן המטבע אינו דולרי. כן גמנים על "הקבוצה" מי שאכן קראו את החוזה בלבד, ולא את העלון, והוטעו לחשוב שמבוצעת "המרה כפולה" בלבד. ודוק: השוני בין חברי הקבוצה אינו מתבטא בהיקף הנזק בלבד. שוני בהיקף הנזק אינו מונע אישור התביעה כייצוגית. "הקבוצה" בשמה ביקשו להגיש את התובענה הייצוגית אינה הומוגנית משום שלחלקה עומדת טענת ההטעיה, ולחלקה אין היא עומדת. מה שחשוב לענייננו הוא כי לשני התובעים אין עילת תביעה אישית בגין הטעיה, ולכן אין הם יכולים להגיש תובענה ייצוגית, לכך אפנה עתה. העדר עילת תביעה אישית

14. כלל הוא כי אין אדם יכול להעמיד עצמו תובע ייצוגי אלא אם לו עצמו יש עילת תביעה אישית. לאף אחד משני המשיבים אין עילת תביעה אישית בגין הטעיה: המשיב הראשון, יצחק שלומוביץ, ביצע את כל הרכישות נשוא התביעה לאחר שהובהר לו מהי צורת החישוב בה נוקטות המבקשות; המשיב השני, ירחמיאל שרון, לא היה מודע לכל נושא שיטת ההמרה עד ששמע על כך מפי המשיב הראשון.

15. כאמור, שני המשיבים הם רואי חשבון. למשיב הראשון הזדמן כבר לנסות להגיש תביעה ייצוגית בנוגע לשערי ההמרה והישוב המחיר של המוצרים הנמכרים בחנות פטורות ממכס בנמל התעופה בן גוריון. ניסיונו זה לא צלח ובקשתו לאישור תובענה ייצוגית – נדחתה (ת"א (ת"א) 2563/99 שלומוביץ נ' סקאל דיוטי פרי בע"מ, (לא פורסם)). בצדק ציינה הערכאה הראשונה כי עובדה זו איננה צריכה לשלול משלומוביץ את האפשרות להגיש תובענה ייצוגית. ואולם לבקשותיו בשאלת המרות מטבע נוסף מימד הנוגע במישרין לענייננו: ניוקו האישי (הנטען) של שלומוביץ נש בגין עסקאות שבוצעו בפרנקים שווייצרים. תאריכי החיוב בגין 3 העסקאות הם 28.11.2000; 22.5.2001; 22.5.2001. הניזקים הנטענים של המשיב 2, ירחמיאל שרון, עומדים על 95.54 נש בגין 13 עסקאות שבוצעו בין 22.3.1995 ועד 7.3.2001. שלומוביץ ביצע כנראה עסקה קודמת לעסקאות נשוא התביעה, שאינה כלולה בתביעה. אחרי עסקה זו ניהל שלומוביץ שורה ארוכה של התכתבויות שתחילתה בפניה מיום 13.2.2000 (שלא צורפה לבקשה לאישור התובענה הייצוגית) וסיומה ב- 18.12.2000 (נספחים ד(1) – ד(7) לבקשה האמורה). כבר במכתב ד(1) מיום 3.3.2000, שכתבו הנתבעות לשלומוביץ, צורף הסבר בעניין האופן בו הן מחשבות את שערי החיוב, וכן צורף עלון המידע. העסקה הראשונה נשוא התביעה האישית של שלומוביץ בוצעה, כאמור, ביום 28.11.2000, דהיינו לאחר ששלומוביץ כבר ידע בפועל כיצד מחשבות המבקשות את ההמרה.

אין אני מוכנה לקבל שעומדת לשלומוביץ עילת תביעה אישית בגין הטעיה, ורק זו העילה העומדת על הפרק בענייננו. שלומוביץ בחר לבצע את שלוש העסקאות נשוא תביעתו האישית בידיעה כיצד מבצעות המשיבות את החישוב. כיצד ניתן לומר כי הטעיה? אדם אינו יכול לייצר לעצמו עילת תביעה אישית בגין הטעיה כשלא הטעיה (ראו והשוו: ע"א 180/75 לביב נ' בנק לפיתוח תעשייה לישראל בע"מ, פ"ד ל (3) 225).

16. כתגובה לטענת המבקשות כי אין לשלומוביץ עילת תביעה אישית, טענו המשיבים בסיכומיהם כי הרכישה מיום 28.11.2000 (נכתב בטעות בסיכומים 28.11.2001) נעשתה לפני קבלת מכתב מיום 18.12.2000 - נספח ד(7)). ואולם, כבר במכתב הראשון שצורף לבקשה ד(1)) הנושא תאריך 3.3.2000 ישנו הסבר מספיק, וצורף גם העלון. אינני יודעת מדוע בחר שלומוביץ שלא לכלול בתביעתו את העסקה הראשונה, שעוררה את סדרת ההתכתבויות; טעמי בודאי עמו. אך לענין שלוש העסקאות נשוא התביעה – לשלומוביץ, שידע בפועל את דרך החישוב בה נוקטות המשיבות, לא עומדת עילת הטעיה. עיון מדוקדק בתצהירו מראה כי הוא נזהר מלטעון להטעיה בפועל.

17. אשר למשיב ירחמיאל שרון: בתצהירו הקצר של שרון אין הוא מציין שקרא את החוזה או את העלון או אחד מהם. הוא גם איננו מצהיר שהוטעה. כל שנאמר על ידו הוא כי השתמש פעמים רבות בכרטיס האשראי בחו"ל וכי "לא ידעתי על דרך החישוב והחיוב האמורה עד שהמבקש 1 (שלומוביץ) חשף אותה בפני והסב אליה את תשומת ליבי".

18. על חשיבותה של התובענה הייצוגית עמדו שופטיו של בית משפט זה בהזדמנויות רבות (ראו, לאחרונה בפרשת א.ש.ת. הנזכרת לעיל). בה בעת עמד בית המשפט על הצורך למנוע ניצול לרעה של מכשיר חשוב זה (ראו למשל: רע"א 8332/96 שנתש נ' רייכרט, פ"ד נה (5) 276, 228-228ג). בענייננו קשה שלא להתרשם שהמשיב מס' 1, בשורת ההתכתבויות שניהל עם המשיבות עובר לביצוע שלוש העסקאות עובר להגשת תביעתו, "ייצר" לעצמו תובענה ייצוגית וצורף אליה את המשיב מס' 2, תוך שהוא מסב את פט-עליון ישראלכרט עמוד 6 מתוך 8

תשומת לבו של משיב זה, שעשה יותר עיסקאות, לשיטת ההמרה, נושא שהמשיב 2 כלל לא היה מודע לו. ודוק: אין פסול בכך שתובע מבקש להפיק רווח מן התובענה הייצוגית (פרשת שחש בעמ' 295-296). אך מכאן ועד ייצור מכוון של תובענה ייצוגית בעילה של הטעיה, כשזו לא קיימת בפועל – רב המרחק.

19. נראה לי כי על פרשתנו חלים דברים שנקבעו (ברוב דעות) בדנ"א 5712/01 ברזני נ' בזק, חברה ישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד נו (6) 385. פרשת ברזני עסקה בתובענה ייצוגית בעילת הטעיה לפי חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981, אולם דברים שנאמרו שם כוחם יפה, לדעתי, גם להטעיה לפי חוק הבנקאות (שירות ללקוח). וכך הוצגה השאלה מפי השופט מ' חשין, שכתב את דעת הרוב:

"זו היא אפוא השאלה השנויה במחלוקת: ראובן, עוסק המוכר נכסים או המספק שירותים, מפרסם פרסום העלול להטעות צרכן' בעניין מהותי. במעשהו זה עובר הוא ראובן על לאו הקבוע בסעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן, ועל כך מסכימים הכול. שמעון, צרכן, קונה נכס מאותם נכסים או נדרש לשירות מאותם שירותים.

הקנה שמעון עילת תביעה לפיצויים מראובן גם אם לא ראה את הפרסום וממילא לא הושפע ממנו ולא הוטעה על-ידיו? צרכן שקנה נכס או שקיבל שירות מאת עוסק - האם זכאי הוא לפיצויים מן העוסק אך בשל כך בלבד שהעוסק הפר את הוראת סעיף 2(א) שלחוק בפרסום פרסום העלול להטעות את ציבור הצרכנים בעניינם של אותו נכס או אותו שירות - וזו דעתה של השופטת שטרסברג-כהן - או שמא נאמר, כדעתם של הנשיא ברק והשופט אנגלרד, כי נטל הוא המוטל על הצרכן להוכיח לא אך שקנה נכס או שקיבל שירות, אלא שהקנייה או שקבלת השירות נעשו בהסתמך על הפרסום המטעה?"

ותשובתו של השופט חשין, בקצרה, לאחר דיון משפטי מקיף אליו מופנה הקורא היא:

"העותר שלפנינו, ברזני, לא ראה את הפרסום המטעה, לא הסתמך עליו - לא במישרין ולא בעקיפין - וממילא לא הוטעה. אין קשר סיבתי ראוי בין הפרסום לבין נזק כביכול שנגרם לברזני, ועל כן דין תביעתו דחייה."

20. וכן גם לעניין המשיבים שלפנינו. על פי הנתונים שבעובדה המונחים לפנינו, המשיב הראשון ביצע את העסקאות נשוא התביעה על אף ידיעתו כיצד תחושב ההמרה. המשיב השני ביצע את העסקאות בלי הסתמכות על החתה, וגם עליו אין לומר כי הוטעה וכי קיים קשר סיבתי בין ההטעיה לבין נזקו הנתען.

21. המשיבים טוענים כי אין המדובר ב"עמלה". איני רואה צורך להיכנס למחלוקת בעניין "עמלה" ואכן מדובר ב"עמלה רכה" או ב"עמלה מוסווית". הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית נסמכת, לעניין דיני הבנקאות, על סעיפים 3 ו-4 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) בלבד, ולא על סעיף 5א לחוק, אותו הזכיר בית המשפט אגב אורחא.

22. על כן, אף לא אחד מהתובעים המשיבים יכול "לתבוע בשמו" כאמור בסעיף 16א(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), וממילא אין הוא יכול להגיש תובענה ייצוגית. בבחינת למעלה מן הצורך אציין כי לדעתי, לא מתקיימות במקרה זה גם הוראות סעיף 16ב(א)(3) לחוק האמור. "הקבוצה" בשמה מבקשים לתבוע איננה, כאמור, הומוגנית. כפי שבואר בפרשת ברזני, לא די בכך שהיתה הטעיה (במובנה האובייקטיבי) כדי ליצור עילת תביעה אישית, וממילא לא די בה להגשת תובענה ייצוגית, אף שלהטעיה עשויות להיות תוצאות פליליות או מינהליות. "ההטעיה" המזכה בהגשת תביעה אישית צריכה להיות הטעיה בפועל של התובע. קיומה או העדרה של הטעיה בפועל מצריך בענייננו כירור עובדתי פרטני. לדעתי, בנסיבות אלה, התביעה הייצוגית איננה הדרך העדיפה לכירור הנושא אותו מבקשים המשיבים להעלות.

23. די בהעדר עילת תביעה אישית כדי לקבל את הערעור, מבלי להתייחס לטענת אחרות שהעלו המשיבים. אציע לחברי לקבל את הערעור ולחייב את המשיבים בשכ"ט עו"ד בסך 40,000 ₪ בתוספת מע"מ ובהוצאות אותן יישום הרשם.

שופטת

השופטת א' ריבלין

אני מסכים.

שופט

השופטת א' חיות

אני מסכימה.

שופטת

הוחלט כאמור בפסק דינה של השופטת מ' נאור.

ניתן היום, ט"ז בכסלו תשס"ה (29.11.2004).

שופט

שופטת

שופטת

שנקר 14, הרצליה פיתוח
טלפון: 09 9712611
פקס: 09 9712610
דוא"ל: gideon@holin-law.co.il

16/10/08

לכבוד

ישראלכרט בע"מ
יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ
רח' המסגר 40,
ת.ד. 62030,
תל-אביב 61620

מבלי לפגוע בזכויות

ג.א.ג.

הנדון: חיובי לקוחות בניגוד לדין.

הננו מתכבדים לפנות אליכם בשם מרשנו, רו"ח יניב בוכניק (להלן-התובע) כדלקמן:

1. עניינה של פנייה זו הוא בחיובם בשקלים של התובע ושל חברי הקבוצה, דהיינו כל מחזיקי כרטיסי האשראי שהנפקתם, בגין עסקאות במט"ח שאינו דולרים של ארה"ב (להלן: "מט"ח אחר"), אשר בוצעו באמצעות כרטיסי האשראי בשיטת המרה המנוגדת להוראות חוזי ההתקשרות שבין התובע וחברי הקבוצה לביניכם עד למועד הרלבנטי בשנת 2005.
2. כתוצאה משיטת החיוב שלכן חויבו התובע ויתר חברי הקבוצה, בחוסר תום-לב ושלא כדין, בתשלומים בלתי סבירים, שעלו על סכומי החיוב שהגיעו מהם בגין עסקאות במט"ח אחר בהתאם להוראות חוזי ההתקשרות.
3. בתיק בש"א 19980/01 יצחק שלומוביץ ואח' נ' ישראלכרט ואח' אישר כבוד בית המשפט המחוזי בתל-אביב (כב' השופטת פלפל) בקשה להגשת תביעה ייצוגית נגדכן על יסוד אותה תשתית עובדתית ומשפטית שמציג התובע וקבע כי שיטת ההמרה המשולשת היתה בגדר הפרה שלא כדין של הוראות חוזי ההתקשרות עמכן.
4. בגין שיטת ההמרה המשולשת שעל פיה נערכו חישובי החיובים בשקלים בגין עסקאות במט"ח אחר חויבו התובע בסכומי יתר בסך 81 ש"ח וכל אחד ואחד מחברי הקבוצה חויב בסכומים שניגבו ממנו על ידיכן שלא כדין, דהיינו בסכום ההפרש שבין החיוב השקלי כפי שנעשה בפועל, לגבי כל רכישה ורכישה, לבין החיוב השקלי אשר היה נובע מהמרה ישירה של המט"ח האחר למטבע ישראלי על פי שער העברות והמחאות ("המרה ישירה"), או

לחלופין, הסכום השקלי שהיה נובע מהמרה של המט"ח האחר לדולר לפי שערי המרה בין-בנקאיים, והמרת התוצאה הדולרית המתקבלת לשקלים, על פי שער העברות והמתאות ("המרה כפולה").

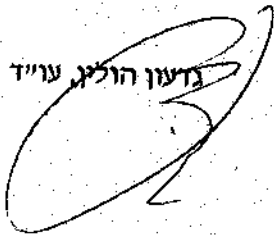
5. הנכם נדרשים להחזיר לתובע ולחברי הקבוצה את הכספים שנגבו מהם שלא כדין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום גביית כל סכום כאמור, ועד להשבתו.
6. בנוסף, עליכם לסכם עמנו כי ישולם לתובע, אשר טרח בהכנת הבקשה והתובענה המצויים במשרדנו ומוכנים להגשה, סכום נוסף שיחושב כחלק יחסי מתוך הסכום שיושב לקבוצה וזאת בנוסף לסכום תביעתו.
7. בנוסף, עליכם לסכם עמנו סכום שכר טרחתנו בהתאם לפסיקה על פי חוק תובענות ייצוגיות התש ס"ז-2006 והדין שקדם לו.

אנו מציעים לכם להיפגש עמנו ולגבש הסדר לטובת הקבוצה. נראה לנו כי גרירתנו של התובע להליכים משפטיים לא תהא בתום לב שכן קיים השתק פלוגתא וכמובן, תביעתו של התובע צודקת ומוצדקת. לא למותר יהיה לציין בהקשר זה כי למרות הקביעות הנחרצות של בית המשפט המחוזי, ובית המשפט העליון בגין אי תקינות פעולותיכן, לא פניתם ללקוחותיכם והצעתם להם, מיזמתכם, להשיב את חיובי היתר. אם לא נגיע להסדר תוך 30 ימים מתאריך מכתב זה, יוגשו כתב התביעה והבקשה לאישורו כתביעה ייצוגית, אשר הוכנו בד בבד עם כתיבת מכתב זה, לבית המשפט המוסמך. (הנכם מוזמנים לעיין בכתבי הטענות במשרדנו בתיאום מראש עמנו).

אין במכתב זה, או במה שלא כלול בו, ויתור על תביעה או טענה כלשהם.

בברכה,

נדעון הולין, עו"ד

בברכה,

מנחם גלברד, עו"ד

העתק:

רו"ח ניב בוכניק.

יפוי-כח

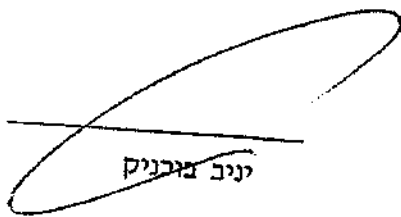
אני החתום מטה, יניב בוכניק ת"ז 023580657 מייפה בזה את כוחם של עורכי הדין מנחם גלברד ו/או גדעון הולין לייצג אותי ולטפל בשמי ובמקומי בתביעתי נגד חברות כרטיסי האשראי ישראלכרט בע"מ ויורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ (להלן: הנתבעות) לפיצוי על הנזק שגרמו לי כתוצאה מחיוב חשבוני בקשר לעסקות מט"ח שביצעתי באמצעות כרטיסי אשראי של הנתבעות בשיטת המרה בלתי מוסכמת ובלתי נכונה ולהכרה בתביעתי כתביעה ייצוגית.

מבלי לגרוע מכלליות יפוי-הכוח, יהיו באי כוחי מוסמכים לעשות את כל וכל אחד מהמעשים הבאים:

- (א) להגיש נגד הנתבעות תביעה ובקשה לבית המשפט המוסמך, ולפעול כעורכי דין בתובענה הייצוגית, אם וכאשר תאושר.
- (ב) לנקוט בקשר לתביעה ו/או לבקשה כאמור כל הליך משפטי שיהיה דרוש לדעת באי-כוחי, ולנהל כל הליך כאמור, כפי שימצאו לנכון.
- (ג) לנהל בשמי ובמקומי מו"מ עם הנתבעות לגיבוש הסדר מוסכם בכל הקשור בתביעה ובבקשה, וזאת בין לפני הגשת התביעה והבקשה לבית המשפט ובין בכל עת לאחר מכן.
- (ד) לחתום בשמי ובמקומי על כל מסמך שחתימתי עשויה להידרש עליו, בכל העניינים נשוא יפוי-כוח זה, לרבות הסכם להסדר מוסכם של התביעה.

אני נותן בזה תוקף מראש לכל מעשה שיעשו מורשי הנ"ל בגדר יפוי-כוח זה, כאילו אני עצמי פעלתי.

ולראיה, הריני חותם, היום 13 באוקטובר 2008.

יניב בוכניק

חיים גוטחלף, עו"ד
מ.ר. 39287

עו"ד מאשר בזאת חתימתו של מר יניב בוכניק הנ"ל.

אני

חיים גוטחלף, עו"ד
מ.ר. 39287

עו"ד,